

చందమామ

పిల్లల మాసపత్రిక

DEC, '47

6

23

NDAMAMA

Chandamama Dec. '47

Photo by — Marcus Bartley

సినిమా వేషం!

Distributors :

Andhra & Ceded : **PREMIER FILMS LTD., BEZWADA.**
 Mysore : **RAGHAVENDRA PICTURES, BANGALORE CITY.**

స్రీ కృ సంతానం సహజమైన కారిక

లోద్ర

దానిని సఫలత నొందిస్తుంది*

లోద్ర అంతటా దారుకును

శ్రీ సరికుటరం తిమిటన్
మదరాస్

ఒరిస్సా, నై టాము, ఆంధ్ర, తమిళనాడు, పశ్చిమ
శ్రీ కేరాలాను జనరల్ డ్రాఫ్ట్, ఇరంపురం, సికింద్రాబాదు, బెజవాడ, మదుర.

ప్రపంచజ్ఞానం లేనివారు పనికిరాని రోజులివి

ప్రపంచంలోని అన్ని దేశాలను గురించి, భారతదేశాన్ని గురించి, మదరాసు రాష్ట్రాన్ని గురించి, సమస్త విషయాలు కరతలామలకంగా మీకు తెలియజేసే పుస్తకం.

ప్ర పంచ ద ర్శి ని

(Andhra Directory & Year Book)

400 పేజీల గ్రంథం నాలుగు రూపాయలు మాత్రమే. పోస్టేజీ 0-8-0 లతో రూ. 4-8-0 యీ క్రింది ఆద్రసుకు మనియార్థం పంపితే, "ప్రపంచదర్శిని" మీకు పొందగలరు.

మేనేజర్ : కథామాల ప్రచురణాలు,

1-5, వీరభద్రన్ వీధి, మైలాపూర్, మద్రాసు-4.

**WE WANT OF
STAR OF
INDIA!
PENCILS**

*For Work
On The 1st*

AVAILABLE FROM ALL DEALERS

MADRAS PENCIL FACTORY-MADRAS

మదరాస్ పెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ :: మదరాస్

చదువుకోండి

ఉదత పాటలు	 6	కాకీ - పిచ్చికా	 31
గుగ్గిళ్ల పాటలు	 8	మా పిల్లలు	 32
తెలివితక్కువ తోడేలు	 9	నల్లి పుట్టుక	 33
కోతీ - కాంగ	 12	తండ్రి కొడుకులు	 37
శరణార్థులు	 14	రాజాదీనం - రైవాదీనం	 41
బందరాముడు	 17	అల్లుడికి విందు	 44
నక్కవాచ	 21	కాకమ్మక్క కథ	 48
అత్తా కోతల్లు	 25	పోటీ వ్యాసం	 51
తెనాలి రామలింగం	 27	చందమామ పజిల్	 52

ఇంకా, ఇంకా, ఎన్నో !

సాలు చందా
6-0-0

చందమామ
ఏర్లం మాసపత్రిక

విడిప్రతి
0-6-0

గమనిక.

★ 1-11-47 నుండి సంక్రాంతి ప్రత్యేకసంచికతోనూ ఆరు రూపాయలు, చందాకాపీలు సర్టిఫికేట్ ఆఫ్ పోస్టింగ్ తో పంపుతాము. మరల మరల కాపీలు వంపబడవు. రు. 2-4-0 ఆదనంపంపితే ప్రతినెలా రిజిస్టర్ లో సంగ్రహము. చందాసంఖ్య పుదహరించని పుత్తరానికి జవాబువుండదు. ముదిరి ప్రతి, పీ. పీలు వంపబడవు.

★ చందమామలో ఏర్లం రచనలు, పొబోలూ ప్రకటిస్తాము. చక్క-వి కార్డుపైజా పొబోలు, 0-0-0 టిక్కెట్ పంపండి. ప్రచురిస్తే తెలుపుతాము, లేనిచో త్రిప్పి పంపుతాము. రచనలతో స్వంత అక్షరాలు వ్రాసి, విళ్ల అంటించిన కవరు వంపాలి. ప్రచురించని రచనలు త్రిప్పి పంపుటకు లేదా ప్రచురించే విషయం తెలుపుటకు వీలుంటుంది.

యీ సంగతులు గమనించి సాయపడండి.

అపీసు : 87, అచారప్పన్ విధి, మద్రాసు 1

నిర్మల మాసపత్రిక

సంపుట 1

1 డిసెంబరు 1947

పంపు 6

పాపలూ !

★ దీపావళిపండుగ వచ్చింది; పోయింది. మీరు కొన్న మందుసామానులు రంగుల రంగులతో సుర సుర వెలిగినై; నుని అయిపోయినై. కాని దీపావళి 'చందమామ' మాత్రం మీ చేతుల్లో ఇంకా వుంది. దాన్ని భద్రంగా వచ్చే దీపావళిదాకా ఉంచుకోండేం!

★ పోతే ఈ నెలలో ముఖ్యమైన పండుగలేమీ లేవు మనకు. వచ్చేనెల జనవరిలో మన పెద్దపండుగ సంక్రాంతి రాబోతూవుంది. ఆ పండుగకు చందమామ ఎక్కువ పేజీలతో ఎక్కువ బొమ్మలతో ఎక్కువ కథలతో వస్తుంది. మీ చందమామకోసం ముందే జాగ్రత్తపడండి.

★

★

★

ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు
ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

గోడమీద గునగునగున,
కొమ్మమీద గబగబగబ,
దొడుతీస్తు,
దాడిచేస్తు,
అయిదు,
ఆరు,
ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

పెద్దచార్ల జుబ్బాల్తో,
బొదులొక కుచ్చుల్తో,
ఏమిపోకు!
ఏమిబడాయ్!
ఏ, రెనిమిది, తొమ్మిది,
ఉదతలు, ఉదతలు, ఉదతలు!

చెట్టుచివరిదాకవెళ్లి,
ఇట్టే కిందకి మళ్లి,
భయంలేదు,
నయంలేదు,
అసరదా! ఆనందదీ!
ఎన్నిఉదత, రెన్ని ఉదతలు!
ఉదతలు! ఉదతలు! ఉదతలు!

ఒకటి, రెండు, మూడు, నాలుగు
అయిదూ, ఆరూ, ఏడూ,
ఎనిమిది, తొమ్మిది, పాదీ !

మా పెరడంతా ఉడతలు !
మధ్య మధ్య ఒక తొండ !
చిన్న కోళ్లు, కొన్ని పుంజు
లన్నీ ఉన్నాయి.

అక్కరలేకుండానే
కొక్కరోకోయవి చెవిలో
పాదిపాది కోడిపుంజు
ఏదీపిస్తుంది.

ఎదురుగా ఎగిరినట్లు
కదలక తల ఊపుతుంది
బండ లాంటి గూండా బహు
మొండి ఘటం తొండ !

కిటికీ దాకా వచ్చి,
చటుకున తుర్రోమంటాయ్ !
'ఉడతా,' 'ఉడతా,' అన్న
'ఊఁ' అయినా అనవు !
ఉరకలు, పరుగులు, గంతులు !

ఉడతలంటే ఇష్టం !
అమ్మకి, నాకూ, నాన్నకి,
అన్నయ్యకి అందరికీ
ఉడతలంటే యిష్టం, మహాయిష్టం !

అమ్మ : తమ్ము

అమ్మ :
కట్టెలు కొట్టర, తమ్మా !

తమ్ము :
కడుపు నొప్పి మా యమ్మా !

అమ్మ :
మల్లతెచ్చుకో, తమ్మా !

తమ్ము :
మఱి కాస్త మా యమ్మా !

అమ్మ :
పనికిమాలితివి, తమ్మా !

తమ్ము :
బాబులు నేర్పిన దమ్మా !

అమ్మ :
పచ్చి దొంగవుర, తమ్మా !

తమ్ము :
బ్రతుకుట కిదెవీ అమ్మా !

అమ్మ :
తేరకు మేపము, తమ్మా !

తమ్ము :
పేరుంటది మా యమ్మా !

అమ్మ :
కడుపు పెంచితివ, తమ్మా !

తమ్ము :
కావలసిన దే మమ్మా !

అమ్మ :
పరువు పోదురా తమ్మా !

తమ్ము :
సరిగా నుందెవ రమ్మా !

అమ్మ :
సిగ్గులేదురా తమ్మా !

తమ్ము :
జీవించే దెట్లమ్మా !

అమ్మ :
భూమికి భారము తమ్మా !

తమ్ము :
తామెందుకు మా యమ్మా !

అమ్మ :
మరియా దెఱుగవు తమ్మా !

తమ్ము :
మాబ్రతు కింతే నమ్మా !

అమ్మ :
చావగూడదా తమ్మా !

తమ్ము :
దేవుడు మరచా డమ్మా !

ఏటూ ఈ రవింద్రం

తెలివి తక్కువ తోడేలు

అనగా అనగా ఒకడు. ఆడుగ్లో ఒక కాపు. ఆ కాపు తెల్లవారూమునే రేచి, వంకటిమూట భుజాన వేసుకొని పొలానికి వెళ్లి వని చేస్తుండేవాడు. ఒక రోజున జొన్నపైరు కోసి పైటన్నం తింటూవుండగా చిట్ట నిరోనుంచి ఒక తోడేలు నకనకలాడుతూ వచ్చి, కాపు జొన్నసంకటిచూసి "మామా, మామా, నాకు కాస్త రుచిచూపించవూ?" అని అడిగింది. కాపు దయదంచి కాస్త పెట్టాడు. తోడేలు ఈ జొన్నసంకటి ఎంతో బాగుంది.

"మామా యిది ఎలా వస్తుందో నాకుచెప్పవూ?" అని అడిగింది.

"పొంం దున్నారి-" అన్నాడు కాపు.

"దున్నగానే సంకటి కడిపునిండా తినొచ్చుదూ" అంది తోడేలు.

"అప్పుడే ఎలా వస్తుంది? జొన్న పైరు పెట్టాలి. ఎదగగవ్వారి."

"ఎదగంగానే సంకటి వస్తుంది కదూ?" అని అడిగింది తోడేలు.

"అంత తొందరపడితే ఎలా? పొంతం చెప్పనీ. ఎదిగి కంకివేసిం తరువాత మీదోటి పెద్దమనుషుల్ని, మీవరివారాన్ని కొంచెం దూరంగా ఉండేటట్టు చూడాలి."

"అసంగతి నాకు చెప్పాలా. ఈగని కూడా ఆ రాయంకన్నా రానియ్యను. అప్పుడు నాకు సంకటి తిన్నంత దొరు

కుతుందికదూ?" అని అడిగింది తోడేలు.

చందమామం

అప్పుడేనా, విను, జొన్నకంటే తోడేలు తిన్నగా గుర్రపువ్లివద్దకు వెళ్లింది. పిల్ల అదిరిపడి ఒక్కగంతువ తల్లి బొట్టకీందూరింది. తోడేలు గుర్రం వెనకగ వెళ్లి పిల్లను పట్టుకోబోయింది. పెద్దగుర్రం ఎగిరి వెనక్కొక్క తోడేలు మూతిమీద ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో దిమ్మరపోయి తోడేలు మళ్ళీ కాపుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతిచెప్పి, అంతకన్నా తేలిగ్గా తిండి దొరికేపాపాయం చెప్పమన్నది.

“అప్పుడేనా, విను, జొన్నకంటే తోడేలు తిన్నగా గుర్రపువ్లివద్దకు వెళ్లింది. పిల్ల అదిరిపడి ఒక్కగంతువ తల్లి బొట్టకీందూరింది. తోడేలు గుర్రం వెనకగ వెళ్లి పిల్లను పట్టుకోబోయింది. పెద్దగుర్రం ఎగిరి వెనక్కొక్క తోడేలు మూతిమీద ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో దిమ్మరపోయి తోడేలు మళ్ళీ కాపుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతిచెప్పి, అంతకన్నా తేలిగ్గా తిండి దొరికేపాపాయం చెప్పమన్నది.

“అబ్బో, కాంచాకిరిసిందే! అందాక కూర్చుంటే చావవలసిందే. ఆకలి అవుతున్నది. అంతకంటే తేలికమాన్గం ఏదైనా ఉంటే చెబుదూ” అని జారిగా చూచింది తోడేలు.

కాపు దీనితిక్క కుదర్చాంను తున్నాడు. “సరే అలాగైతే అబ్బిద్దో గుర్రమూ పిల్లా ఉన్నాయి. ఆ గుర్రపు పిల్లను తిను” అని సరిహా యిచ్చాడు.

తోడేలు తిన్నగా గుర్రపువ్లివద్దకు వెళ్లింది. పిల్ల అదిరిపడి ఒక్కగంతువ తల్లి బొట్టకీందూరింది. తోడేలు గుర్రం వెనకగ వెళ్లి పిల్లను పట్టుకోబోయింది. పెద్దగుర్రం ఎగిరి వెనక్కొక్క తోడేలు మూతిమీద ఒక్క తన్ను తన్నింది. ఆ తన్నుతో దిమ్మరపోయి తోడేలు మళ్ళీ కాపుదగ్గరకు వెళ్ళి జరిగిన సంగతిచెప్పి, అంతకన్నా తేలిగ్గా తిండి దొరికేపాపాయం చెప్పమన్నది.

కాపు మళ్ళీ చూచాడు. “సరే అదిగో ఆ దక్షిణపు బీడులో గొర్రెలమంద మేస్తున్నది. అందులో జాగా చిలిపి

అనుచు పొట్టెలును చూసి తిను. నీ ఆకలి తీరుతుంది" అని చెప్పారు.

తోడేలు మందదగ్గరకు వెళ్ళి దాగా కొమ్ములు మెలికలు తిరిగివున్న పొట్టెలును పట్టకొని, "కాపు విన్ను తినటానికి అనుమతయిచ్చారు" అంది.

"అయితే చేప్పేది ఏమింది? ఒక్కటి మాత్రం మనవి చేస్తాను. నన్ను ముక్కలుముక్కలుగా కొరికి వెయ్యవద్దు. వారిత్తి చీల్చవద్దు. నోడు బాగా విప్పుకొంటే నేనే నోట్లోకి దూకి పోతాను. నీకూ మింగే పనికూడా వుండదు. ఏమంటావు?" అన్నది పొట్టేలు.

తోడేలు తంపూపింది. ముందరి కాళ్లతో గుంటరిసి, అందులో కాళ్ళు నిగడకని నోడు పూర్తిగా తెరిచి కూర్చుంది. పొట్టేలు వెనక్కువెళ్ళి వెళ్ళి రయ్యినవచ్చి తాప్పుమని ఒక్కటాకుటాకి పారిపోయింది.

ఆదెబ్బతో తోడేలుకు స్పృహ తప్పింది. గంటనీపువరకు కాని మళ్ళీ దానికి స్పృహరాలా. అప్పుడు దానికి చిన్నసందేహం వచ్చింది. "ఇంతకూ దాన్ని తిన్నానా లేదా?" అని.

కాసేపు ఆలోచించి "ఆఁ, ఆఁ.... చహూం తినేవుంటాను" అనుకున్నది.

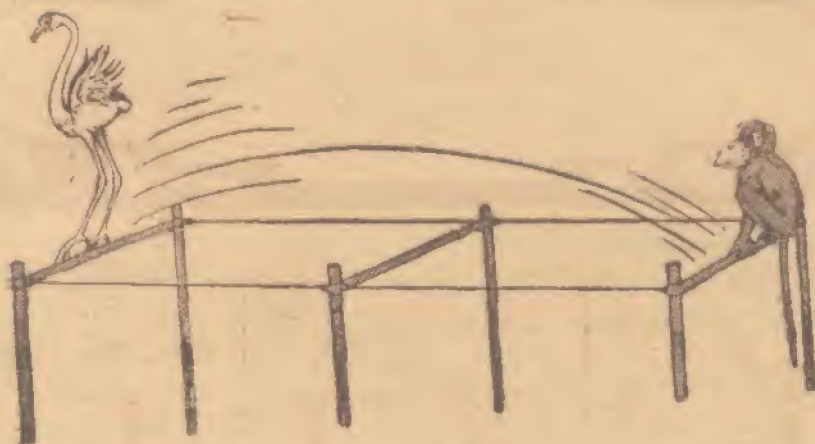
కోతిచేతులో రెండుసార్లు మోసపోయింతర్వాత కొంగ కోతిపని ఎల్లాగైనా పట్టారనుకుంది. 'నేను చేసినట్లల్లా మువ్వచెయ్యాలి' అని పందెం వేసింది కొంగ.

మొదట కొంగ మధ్య కడ్డిమీదవించి దూకి, కోతిని దూకమంది.

కోతి మధ్య కడ్డిమీద అని చివరి కడ్డిమీదకి దూకింది.

కొంగ మళ్ళీ మొదటికట్టినించి చివరి కట్టిమీదికి ఒక్కసారిగా దూకింది.

కోతికూడా అలాగే చూకబోయి నడుం విరగొట్టుకుంది.

శ రణౌ ర్దు లు

అనగా అనగా ఒక వృషభం. అ వృషభం ఒక మురిచెట్టు కొర్రలో కొప్పురము వుంటూ వుంది.

ఒకనాడు అది చెట్టు కింద కూర్చోని కాయలు తింటూవుండగా, సుడిగాలి వచ్చి చిన్న కొమ్మ ఒకటి విరిగి, దానిమీద పడింది.

ఇదివరలో, అప్పుడప్పుడు దానిమీద అకులు రాలుతూ వుండేవి గాని, కొమ్మ యెప్పుడూ విరిగి పడలేదు. అందువల్ల, ఆ కొమ్మ పడ గాన, అకాశం విరిగి తన మీద పడుతూ వుందను కొని, గాభరాతో అక్కడ్నుంచి

గబా గబా పరుగెత్తడం పొగించింది.

అలా పోతూ వుండగా దారిలో ఒక కోడి పెట్ట దాన్ని చూసింది. చూసి

"ఎక్కడికి అంతగాభరాగా పరుగెత్తుకు పోతున్నావు?" అని వృషభం అడిగింది.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు పరుగెత్తు! అప్పుడే అకాశం విరిగి ఒక చిన్న ముక్క నామీద పడింది. యిక్కడుంటే మనమీద మళ్ళా పడుతుంది," అంది వృషభం, కోడిపెట్టతో.

అ మాటలు విన్నవారి కోడికి కూడా గాభరావేసి, వృషభం వెంట తాను కూడా గబా గబా పరుగెత్తడం మొదలుపెట్టింది.

పోతూవుండగా, దారిలో కుందేలు చూసింది, అ రెంటినీ. "అంత భయంతో పారిపోతున్నారు ఎక్కడికి? ఏమిటి సంగతి?" అని అడిగింది కుందేలు.

"అయ్యో! ఇంకేముంది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! అప్పు డిప్పుడే యీ వృషభం మీద అకాశంవిరిగి ఉచిన్నముక్క పడిందట. ఆ సంగతి అది నాతో చెప్పితే నేనూ

కొప్పురపు నరజినీదేవి

పోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే మనమీద మళ్ళా విరిగిపడుతుంది," అంది కోడి, రొప్పుతూ.

ఆ మాటలు వినేసరికి, కుందేలుకి కూడా గాభరా వుట్టి వాళ్ళతో పరుగెత్తడం మొదలుపెట్టింది. మూడూ కలిసి అదేపరుగున పోతూ వున్నయ్యే.

పోతూవుండగా దారిలో ఒక బాతు చూసింది. వాటి గాభరా చూసేసరికి, దానికి కూడా గాభరా వేసింది. రెక్కలు టపాటపా కొట్టుకుంటూ, తొట్టి పడమలాగ నడుస్తూ, పెచ్చి "ఎక్కడు అలా పరుగెత్తుకొని పోతున్నారు? ఏమిటి మీ హడావిడి?" అని అడిగింది.

"అయ్యో! ఇంకేమింది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! ఇప్పుడిప్పుడే ఆకాశం విరిగి ఒక

చిన్నముక్క యీ వుడత మీద పడిందట. ఆ సంగతి కోడితో చెప్పితే, కోడి నాతో చెప్పితే, నేనూ పరుగెత్తుకు పోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే మళ్ళీ మనమీద పడుతుంది ' అన్నది కుందేలు బాతుతో. అదంతా వినేసరికి, బాతుకూ కూడా గాభరా వేసి, తనుకూడా వాళ్ళతో పరిగెత్తడం మొదలు పెట్టింది.

ఆ నాలుగు కలిసి ఎక్కడా ఆగకుండా పారి పోతూ వున్నయ్యే. పోతూ వుండగా ఒక నక్క చూసింది వాటిని. చూచి "అయ్యో! ఏమిటి మీ కంగారు? ఎక్కడికి మీ పరుగు! ఆగండి! ఆగండి! మిమ్మల్నై! అంత రొస్తూ రొప్పుతూ పోతున్నారు ఏమిటి సంగతి?" అన్నది నక్క.

"అయ్యో! ఇంకేమింది! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు! యిప్పుడిప్పుడే ఆకాశం విరిగి యీ వుడత మీద ఒక చిన్న ముక్క పడిందట. ఆ సంగతి అది కోడితో చెప్పితే, కోడి కుందేలుతో చెప్పితే, కుందేలు నాతో చెప్పితే, నాకూ గాభరా వేసి నేనూ పారిపోతున్నాను. యిక్కడ వుంటే సీమీద కూడా పడుతుందేమో! పరుగెత్తు! పరుగెత్తు!" అని బాతు నక్కతో చెప్పింది.

నక్క పక్కున నవ్వి, "ఓనీ! ఇందుకా మీభయం! నాకేమి భయంలేదు. ఆకాశమేకాదు, యింకా యేదీ వచ్చిపడ్డా నాకు పరవాలేదు. హాయిగా నా యిల్లు యీ భూమిలో కట్టుకున్నాను. ఎదైనా విరిగిపడితే చెప్పున దాట్లో దూరి

వాళ్ళంటాను." అని గర్వంగా చెప్పింది.

ఆ మాటలు విని "నక్కరావా! దేవుడి లాగ దొరికావు. మేము శరణార్థులం. నీ శరణు కోరాం. కాస్త మాకుకూడా నీ యింట్లో చేటిపై నీకంకో పు ణ్యం వుంటుంది," అని ఆ నాలుగూ ఆశీర్వాదంగా అడిగాయి.

నక్క తనలో తాను పొంగిపోతూవుంది, ఆ నాలుగూ దొరికినందుకు. కాని, పైకి మాత్రం "అబ్బే, నాయిల్లు చాలా చిన్నది. ఇంతమందికి చేటులేదు. యింకెక్కడన్నా చూసుకోండి," అని అంది. పాపం! నాలుగూ దిగుబువడయ్యే. అయినా చేసేది ఏమీలేక నక్క నే మళ్ళా మళ్ళా బతిమాలు కున్నయ్యే. అప్పుడు నక్క అతికష్టమీద వప్పుకున్నట్టుగా నటించి, "సరే! రండి! ఏంచేస్తాం! చూస్తూ చూస్తూ శరణార్థుల్ని ఎలా కాదనగలను? కష్టాలు ఎవరికైనా వస్తయ్యే," అని వరసగా అన్నిటినీ తన సారంగంలోకి తీసుకుపోయింది.

అరోజుకూ యారోజుకూ ఆ శరణార్థులు బయటికిరాగా ఎవ్వరూ చూడలేదు.

ఉండాలోయ్ ఉండాలి

బి. యన్. ప్రసాద్, నెల్లూరు.

ఇంటికి దొడ్డి
ఎడ్లకి గడ్డి
బ్యాంకికి మట్టి
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

పాటకి ఇంపు
మాటకి సొంపు
మనిషికి తెంపు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

చేనుకి పంట
ఆటకి జంట
బడికి గంట
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

ఇంటికి తలుపు
చింతకి పులుపు
గొడ్డుకి బలుపు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

నియోగికి నీటు
పోలీసుకి చీటు
దొరలకి నూటు
ఉండాలోయ్ ఉండాలి.

ఇంట గెలిచి రచ్చగెలవమని చెబుతారు. నాలాగా చిన్నతనం నుంచీ ఇంట్లో అందరిచేతా మొట్టికాయలూ, తిట్లూ తినేవాడు ఇంట గెలవటం చాలా కష్టం. ఇంట్లోవాళ్ళు తమ అభిప్రాయాలు మార్చుకోరు. మన వ్రవర్తనను బట్టి కూడా వాళ్ళు అభిప్రాయాలేర్పరుచుకోరు. వాళ్ళ అభిప్రాయాలనుబట్టే మన వ్రవర్తన ఏర్పడుతుంది. మన పెద్దవాళ్ళు మనని బందవెధవలుగా చూస్తే బందవెధవలుగానే ఉంటాం. తెలివిగలవాళ్ళుగా చూస్తే తెలివితేటలు సంపాదించుకుంటాం. అబద్ధాలతోడుగా చూస్తే అబద్ధాలే ఆడతాం.

బడిలో అట్లాకాదు. ఏకారణం చేతనైనా బడిలో మనకొక పేరు వచ్చినా, మనం కష్టపడి ఆపేరు మాపుకోవచ్చు. ఒకసారి పేరు పోక

పోయినా, ఆపేరును గురించిన అభిప్రాయం మారిపోవచ్చు. అయితే క్లాసులోకి వచ్చాక నన్ను చాలామంది విద్యార్థులు గౌరవంగా చూడసాగారు. నన్ను బందరాముడని పిలిచేవాళ్ళు కూడా ఆపేరు గొప్పగానే చూపేవాళ్ళు గాని, హీనతగా చూపేవాళ్ళుకూడా. బందరాముడంటే పట్టుదల కలవాడనీ, దైర్యం కలవాడనీ, చురుకైనగా చూస్తే ఊహకునేవాడు కాదనీ బడిలో అర్థం వచ్చేసింది.

అయినా ఇంటిదగ్గర మటుకు నా కీర్తి ఏమీ పెరగలేదు, ఇంటిదగ్గర నేను ఎవ్వటి బందరాముణ్ణి, బడిలో నాకుండే తెలివితేటలన్నీ బడిగేటు దగ్గరే మాయమయ్యేవి. బడిలో చక్కగా వప్పగించే పాతాళే, మా నాన్నదగ్గర వప్పగించబోతే తప్పుపొయ్యేవి. బడిలో

చందమామ

రైలుగా చేసేలెక్కరే మానాన్నదగ్గర
చేస్తే సరిగా వచ్చేవికావు.

“మీరాముడు బడిలో చాలా తెలివి
గా ఉంటున్నాడు” అని మానాన్నతో
ఎవరైనా చెబితే, వెంటనే మానాన్న
“వాడిమొహం! వాడికి బిళ్ళో ఎందుకు
మార్కు లిస్తున్నారో? కాపీ కొడు
తున్నాడో ఏమో! వాడికి రెండోఎక్కం
కూడా సరిగారాదు. పట్టుమని రెండు
బంతులు తప్పులేకుండా చదవలేడు.”
అని ప్రచారం చేసేవాడు.

మా అమ్మకూడా ఇరుగుపొరుగు
ఇళ్లవాళ్ల దగ్గర ఇటువంటి మాటలే
అనేది. అందువేత బడివాదిలి ఇంటికి

వస్తే నేను ఎప్పటి బండరాముడుగానే
ఉండేవాణ్ణి. నన్నుగురించి మా చుట్టూ
పక్కలవాళ్ల తెవరికీ అభిప్రాయం
మారలేదు.

మా యింటిపక్క సందులో నీను
అనే కుర్రవాడున్నాడు. వాడు నాకన్న
మూడు, నాలుగుగేళ్ళుచిన్న. వాణ్ణి
కిందటి సంవత్సరం బడిలోనేకాదు.
కాని వాడు బడికిపోడు. బడికిపోతే
మేష్టరు కొడతాడని వాళ్లమ్మకుభయం.
బడికిపోకపోతే చెడిపోతాడని వాళ్ల
నాన్నకు భయం. చదువుకుంటే పిల్ల
వాడు నలిగిపోతాడని వాళ్లమ్మకు
భయం. చదువుకోకపోతే ఇతర పిల్ల
లతో అల్లరిచిల్లరగా తిరిగిడురంవాట్లు
నేర్చుకుంటాడని వాళ్ల నాన్నకుభయం.
ఈ ఇద్దరిమధ్యాచిక్కి నీను ఎటూ
తాకుండా చెడిపోయినాడు. సంవత్సర
మల్లా బడికివెళ్లినా సరిగా అయిదు
బట్లారాడేడు. రోజూ ఏడుస్తూ బడికి
పోవటమే. వాడికి మేష్టరంటే భయం.
చదువంటే భయం. పుస్తకాలంటే
భయం. బడిఅంటే భయం. అందుకే
వాడికి చదవురానీదు. ఒకరోజు బం

చంద్రమామ

***** O

పంశాన బడికి వెళ్లేవాడు. రెండోనాడు కానీ లంచం ఉన్నట్టే వెళ్లేవాడు. మూడోనాడు అర్థతాజుస్తేగాని వెళ్లేవాడుకాదు. నాలుగోరోజు ఆదాయించినా అది పట్టుకుని ఎక్కడికో వెళ్లి గోలీయా, కర్రాదిల్లా ఆడేవాడుతప్ప బడికిమాత్రం వెళ్లేవాడు కాదు.

వాడి చదువుగురించి రోజూ వాడి అమ్మా నాన్నా పొట్టారుకునేవారు. "వాడికి చదువురాదు. రాదని పంతులు కొడతాడు. రానివాడికి కొడితే వస్తుందా? చదువులేకపోతే పీడాపాయిరి. నిష్కారణంగా పిల్లవాణ్ణి కొట్టి చంపుతామా?" అనేది తల్లి.

"ఇట్లాగే అశ్రద్ధచేస్తే వాడికి అసలు సంతకం చెయ్యటంకూడా చాలా కష్టం పోతుంది. ఆతరవాత గొడ్ల గస్తాదో, అడుక్కుంటాదో!" అనే వాడు తండ్రి.

ఈ పొట్లాటలు చూసినకొద్దీ సీనుకు చదువంటే భయంజూస్తే అయిందిగాని తగలేదు.

ఇట్లా ఉండగా సీను వాతో సావాసం ప్రారంభించాడు. పొద్దువనేను బడికి వెళ్లేదాకా మాయబోనే ఉండేవాడు. సాయంకాలం బడి వదిలిపెట్టిన తరవాత నాతో తిరిగి చీకటిపడ్డాక ఇంటికి పొయ్యేవాడు. వాడుమటుకు బడి పూర్తిగా మానేశాడు.

సీను బడిమానేశాడనే దాదా వాళ్ల ముక్కి లేకపోయింది. గాని నాతో తిరిగి చెడిపోతున్నాడనే వాదపట్టుకుంది.

"తిరగక, తిరగక ఆ బంకరాము డిటో తిరుగుతావుట్రా?" అని అవిద

***** చందమామ *****

సీనును కోప్పడింది. తనకొడుకు చాలా బుద్ధిమంతుడైనట్టా, నేనువాణ్ణి చెడ గొట్టుకున్నట్టా అందరితోటే చెప్పింది. మా అమ్మ నాతో, “నువ్వుచెడిందిగాక వాళ్ల సీనునుకూడా చెడగొట్టు కున్నావా?” అన్నది.

ఎవరెన్ని చెప్పినా సీను నాసావానం వొడల్లేదు. వాడు బిడికిపోవటానికికూడా వొప్పుకున్నాడు.

“నువ్వు బందరాముడి స్నేహం మానితే బిడికిపోయినంతపలం,” అన్నది వాళ్ళమ్మ. సీను నాన్నమటుకు సీనుతో మార్పుచూసి చాలా సంతోషించాడు.

సీను చాలా క్రద్ధగా బిడికి పోసా గాడు. వాడికి చదువుకూడా బాగా వస్తున్నదని బిడినంతులు చెప్పటం మొదలుపెట్టాడు. సంవత్సరంలోరాని చదువు మూడునెల్లర్లో వచ్చింది. బాం

కిష కొన్నారు. అదికూడా నెలరోజుల్లో చదివి పారేశాడు.

సీను ఇప్పుడు చాలా మంచిపిల్ల వాడు. వాణ్ణి అందరూ మెచ్చుకునే వాళ్లే. వాళ్లమ్మకూడా, “మావాడు బిడికి వెళ్లటం మొదలుపెట్టి ఆ బందరాముడి స్నేహం తగ్గించిన తరువాత చక్కగా బాగు పడ్డాడు, లక్షణంగా చదువుకుంటు న్నాడు,” అని అందరితోటే చెప్పింది. సీను నాన్నమాత్రం మూడు రూపాయలుపెట్టి నాకొక ఫౌంటెన్ పెన్ కొని పెట్టాడు.

నన్నుగురించి ఎవరేమనుకున్నా నా కిప్పుడు విచారంలేదు. కాని పెద్దవాళ్ళు చిన్నవాళ్ళ నర్తంచేసుకుంటే చిన్నపిల్లల జీవితాలు ఇంకా సుఖమయంగా ఉంటాయి. అండవల్ల చిన్నపిల్లల తెలివితేటలకూడా త్వరగా పైకొస్తాయంటాను. మీరామాట ఒప్పుకోరూ :

[అయిపోయింది]

బ్రాహ్మడు తన అల్లుడైన నక్కబావ దగ్గరికి వెళ్లి, "మవు, పాపం, నీ ధర్మమే అంటూ నాకు రత్నాల దానిమ్మ చెట్టు ఇచ్చావే గాని నాతో ఆ రహస్యం చెప్పక పోతివి. నన్ను సెట్టి కమసాలి కలిపి చాలా ద్రోహించేశారు. మళ్ళీ ఎప్పటిలాగే మేమంతా తిండికి అల్లాడవలసి వచ్చింది. నీకు పుష్కలం ఉంటుంది, మాకు రత్నాలూ వద్దు, కెంపులూ వద్దు, యింత తిండికి లోపంలేకుండా చేద్దా!" అని బతిమాలు కున్నాడు.

నక్కబావ అలోచించి, "మీకు విలువ తెలియని ఉపకారం చెయ్యటం నాదేతప్ప. ఈసారి ఈ చట్టిపట్టుకుపోండి. దీని మూత తెరిచినప్పుడల్లా మీకు కావలసిన ఆహారమూ, వంటకాలూ నిద్రంగా ఉంటూ ఉంటాయి." అని మామగారికి ఒక చట్టి ఇచ్చింది.

బ్రాహ్మడు సంతోషించి ఆ చట్టి పట్టుకుని ఇంటికి వెళ్ళాడు. చట్టి మూత తెరవగానే అందులో కమ్మగా తయారయిన

కూరలూ, పప్పులూ, వచ్చళ్ళూ, భజ్జలూ నిద్రంగా ఉన్నాయి. బ్రాహ్మడి సంసారానికి అకలిబాధ తీరింది.

కొంతకాలం గడిచాక బ్రాహ్మడి భార్యకు ఒక అలోచన తట్టింది.

"మనకు లేనప్పుడు ఒకరికి పెట్టింది లేదు. అల్లుడిగారి దయవల్ల మనకింక తిండి దొరికింది. ఇప్పుడైనా నలుగురినీ విలుచుకుని ఇంత అన్నదానం చేసుకోక పోతే ముందు జన్మకు పుట్టవద్దా? వందాలా, పెట్టాలా? అన్నిటికీ వర్తకుండే!" అని తన మొగుడిచేత శూరందర్శి భోజనాలకు పిలిపించింది.

పెద బ్రాహ్మడు శూరందరికి సంతర్పణ చేస్తున్నాడంటే అందరికీ అశ్చర్యం కలిగింది. ధనికుల దగ్గరనుంచి తేరగా తిందామని వచ్చారు. పొయిలో నివ్వ రాజెయ్యకుండా చట్టి మూతతీసి శూరందరికి ప్రత్రసోపేతంగా ఎక్కితొక్కినట్టు తిండిపెట్టాడు బ్రాహ్మడు. అంతకాక వచ్చిన అతిథులందరికీ వట్టి మహర్షు

చందమామ

చెప్పి, దాన్ని తనకిచ్చిన తన అల్లాడి గొప్పతనంకూడా వెనేళ్ళ అందరిముందూ ఉగడారు.

బ్రాహ్మడి సంతర్పణలో భంచేసిన వాళ్లలో రాజుగారింట భోజనాలుచేసిన గొప్పవాళ్లున్నారు. వాళ్లు రాజుగారిదగ్గరికి పోయి, "మహారాజా, ఏమని చెప్పం! మనఉళ్ళో ఉన్న ఒక బీదబ్రాహ్మడిదగ్గర ఒక చట్టిఉంది. దాని మూత తీసినప్పు డల్లా అందులోనుంచి అత్యద్భుతమైన వంటకాలు వస్తాయి. వాటిముందు నల భీమ పాకాలెందుకు? అది నిజంగా తమ బోటి ప్రభువులదగ్గర ఉండదగిన చట్టిగాని నేద బ్రాహ్మడిదగ్గర ఉండదగినది కాదు. ఆ బ్రాహ్మడూ రాజు సంతర్పణలు చెయ్య గలడు. అప్పుడు మీ విందుల కెవరు వస్తారు?" అని చెప్పారు.

రాజు వాళ్లమూలలు వెంటనే నమ్మక బ్రాహ్మడి యింకాకి చట్టిని చూడడానికి వ్యయంగా బయలుదేరి వెళ్ళాడు. తాను

విన్నదానిలో అబద్ధం ఏమీ లేదని తెలుసుకుని రాజుగారు తన నెక్కడ చేత బ్రాహ్మడి చట్టిని తనవెంట తీసుకు వెళ్లాడు.

మళ్ళీ బ్రాహ్మడు యధాస్థితికి వచ్చాడు. రెండోపూట తిండికి లేడు. ఉళ్ళోవాళ్లకు సంతర్పణ చెయ్యమన్నందుకు భార్యను తీచాడు. భార్యమాట విన్నందుకు తనను తాను తిట్టుకున్నాడు. ఉళ్ళో అందుకి ఈ విషయం తెలిసింది. "నిన్న గొప్పగా అందరికీ విందుచేశాడు, ఇవాళ మింగ మెతుకులేదు!" అని అండరూ బ్రాహ్మణ్ణి చూసి నవ్వుకుంటున్నారు. ప్రపంచానికి కృతజ్ఞతలేదు.

తప్పేదిలేక బ్రాహ్మడు మళ్ళీ అల్లుణ్ణి వెతుక్కుంటూ బయలుదేరాడు. నక్క బాప దారిలో బ్రాహ్మణ్ణి కలుసుకుని సమాచారమంతా విని, "మామగారూ, మీకంటె వెర్రి బ్రాహ్మణ్ణి నే నెక్కడా చూడలేదు. తినటానికింత ఉన్నప్పుడు నెమ్మడిగా ఉండక మీకి సంతర్పణలూ, గొప్పలూ ఎందుకు? అయినదేదో అయిపోయింది. ఈసారి ఇంకోచట్టి ఇస్తాను. దాన్ని పట్టు కెళ్ళి, మీకు అపకారంచేసిన వాళ్లందరినీ శిక్షించి మీ సొమ్ము రాబట్టుకోండి. ఈ చట్టిలో తాదాకర్ర ఉన్నాయి. మూతతీసి నప్పుడల్లా అవి పైకివచ్చి మీరు కట్టి

చందమామ

వెయ్యమన్నవారిని కట్టివేసి కొడతాయి," అని చెప్పింది నక్కబావ.

బ్రాహ్మదా చట్టని బుజాన పెట్టుకుని
విధిలోనుంచి వస్తూ కనపడ్డవారితోనల్లా,
“ఒక చట్ట పాతే ఇంకో చట్ట!” అని చెబుతూ
జల్లు వేరుకున్నాడు. మర్నాడు బ్రాహ్మడు
మళ్ళీ ఊరంతా తిరిగి, “మీరంతా మాయం
టరి దయచెయ్యాలి. మా కొత్త చట్ట
ప్రభావం చూపిస్తారవలసిందే గాని చెప్ప
నలవికాదు,” అని విలపింపచ్చాడు.

వెనకటిలాగే ఉరంతా బ్రాహ్మడింటికి వచ్చారు. బ్రాహ్మడి ఆహ్వానం అందుకుని

రాజగారు కూడా వచ్చారు. అందరూ
పంక్తులు తిరి కూర్చున్నారు. రాజగారికి
ఉన్నతాననం వేరారు. బ్రాహ్మడు చట్ట
తెచ్చి మధ్యపెట్టి మూతతీసి, "అందరికీ
తిన్నన్ని వద్దించు!" అన్నాడు. వెంటనే
చడ్డలోనుంచి అంతులేని తాడు బయటికి
వచ్చి అందరినీ గట్టిగా కట్టేసింది. కర్ర
వచ్చి ఒక్కొక్కరినే చచ్చేటట్టు కొట్టి
సాగింది. అందరూ కుయ్యో, మొర్రో అని
పిదపసాగారు.

రాజుగారి వంతు వచ్చినప్పుడు బ్రాహ్మడు, "నా చట్ట నాకిస్తావా?" అని

అడగాడు. దెబ్బలబాధకు తట్టుకోలేక కాటాగాడు వెంటనే తన భటులను పిలిపించి చట్టి బ్రాహ్మడికి ఇప్పించాడు.

సెట్టివంతువచ్చింది. కర్రను మామండగానే సెట్టి పై ప్రాణాలు పైనపోయినాయి. "నా రత్నాల రాసులన్నీ నాకు తిరిగి ఇచ్చివేస్తావా?" అన్నాడు బ్రాహ్మడు. సెట్టి, "ఇస్తానుబాబో", అని పిడిచాడు. కను సాలినకూడా బ్రాహ్మడు శిక్షించి తనను దోచుకున్నవారికి, వెళ్ళాళ్ళం చేసినవారికి కూడా బాగా బుద్ధి చెప్పాడు.

బ్రాహ్మడి కష్టాలు గట్టిక్నాయి. ఇప్పుడు బ్రాహ్మడు పూరిగుడి సెలో ఉండటం మానేసి అప్పలశ్వర్వాలతో నూతుల తూగుతున్నాడు.

అయితే బ్రాహ్మడికి ఒక అనుమానం తట్టింది. "మనకింక ఉపకారం చేసిన అల్లుడు సామాన్యమైన నక్క కాదు. ఇందులో ఏదో రహస్యం ఉండాలి. అదే మిటో తెలుసుకుందాం," అని బ్రాహ్మడు తన కుటుంబంతో సహా నక్కబావ వుండే చోటు వెతుక్కుంటూ బయలుదేరాడు.

నక్కబావ ఉంటున్నది ఒక రహస్యమైన గుహ. బ్రాహ్మడు సకుటుంబంగా

అక్కడికి వెళ్ళాడు. అవివరకల్లా తన ఇల్లు తెలియకుండా దాచిపెట్టిన నక్క బావకు ఇప్పుడు మామగారిమీద అభిమానం కలిగి గుహలో పరికి తీసుకుపోయింది.

గుహలోపల పెద్ద భవనం వుంది. అంతటా దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. ఎక్కడమానినా రత్నాలే. ఇవిమాని అందరూ ఆశ్చర్యవృద్ధులు. నక్కకు ఇటువంటి ఇల్లు ఎవ్వా వచ్చింది ఎవరికి తెలియదు.

అయితే నక్కబావ రహస్యం బ్రాహ్మడి కడసారి కూతురు కనిపెట్టింది. అతనొక రాజకుమారుడు. అతనికి నక్కలాగా నంచవించటం సరవా. అందుచేత బయటికి వచ్చినప్పుడు నక్క శరీరంలో పరకాయప్రవేశం చేసి తినుగుతూ వుంటాడు. తన గుహలోకి వెళ్ళినప్పుడు మామూలు మనిషి అయిపోయి నక్క శరీరాన్ని భద్రంగా దాస్తూవుంటాడు. ఇది కనిపెట్టి బ్రాహ్మడి ఆఖరు కూతురు, తన బావగారు స్నానంచేస్తూవున్న సమయంలో నక్క శరీరాన్ని కాస్తా కార్చివేసింది.

అంతటితో నక్కబావ కథ కంచికి వెళ్ళింది మనం ఇంటికివచ్చాం.

అత్తా కోడళ్ళ కథలు

అనగా అనగా ఒకఉళ్ళో ఒక పెద్దమ్మ ఉన్నది. ఆమెకు ఒక్కడే కొడుకు. అతనికి యుక్తవయస్సు రాగానే మంచి అందమైన మయిన పిల్లనుచూసి పెళ్లి చేసింది.

కొంతకాలం పోయిన తరువాత కోడలు కాపరాని కొచ్చింది. అప్పుడు కోడలు అత్తతో అన్నదిగదా "అత్తా, అత్తా! నీ కోడలు కాపరాని కొచ్చింది గదా! యిక నువ్వు చచ్చిపో అత్తా.

యింటిపనులన్నీ నీ కోడలి నైన నేను చూచుకుంటా లే" అని. అప్పుడు అత్త "ఒసే, నీకడుపున ఒక్క కాదు కాస్తే చూసిపో దామనిఉందే అన్నది. యిక కోడలు చేసేదిలేక "ఒసే యీ ముసలిముండ పడివావ" అని మనసులో తిట్టుకుంది.

సరే కొంతకాలము బరిగిన తరువాత పెద్దమ్మకు ఒక మనమడు పుట్టాడు. అప్పుడు కోడలు అత్తతో "నాకు కొడుకు పుట్టితే

చూచావుగదా! యిక చచ్చిపో అత్తా" అన్నది. అప్పుడు అత్త "కాస్త వాడి ముచ్చట్లు చూడవద్దుటే. వాడిని బళ్లో వేసిన తరువాత పోతా లే" అన్నది.

కొంతకాలానికి మన వద్ద బళ్లోవేశారు. అప్పుడు అత్తని కోడలు పొమ్మంటే అత్త అన్నదిగదా "కాస్త వాడికి దంజిప్సాగు వేసిన తర్వాత పోతా లే వే" అంది.

కొంత కాలానికి మనవ
డికి వదుగుకూడా చేసారు.
అప్పుడు కోడలు పొమ్మంటే

అత్త "కాస్త వాద్ది ఒక
యింటవాడ్ని చేస్తే చూసి
పోతానే" అని సాకు
చెప్పింది.

కోడలు కొడుకుకు
తొందరగా పెళ్లిచేసి
"ఇక పోవా, అత్తా!" అని
అడిగింది.

అప్పుడు కోడలితో అత్త
"కాస్త మనవడూ, వాడి
పెళ్లామూ కలిసి కావరం
చేస్తూంటే చూసిపోతానే"
అన్నది.

సరే కొంత కాలానికి
మనవడి పెళ్లామూ కావ
రానకొచ్చింది. అప్పుడు
కోడలు పొమ్మంటే అత్త
"నీ కు కూడా కోడల్
చ్చిందిగదే. ఇంటపనులు
అది చూస్తుంది లేవే.
నువ్వుకూడా రావే యిద్దరం
పోదాము" అన్నది.

అప్పుడు కోడలికి పెద్ద
చిక్కె వచ్చింది. యిది
తప్పించుకోవటం ఎట్లాగా
అని ఆలోచించి ఆలోచించి
ఓవరికిపోయి అత్తతో దొంగ
ఏడుపు ఏడుస్తూ "అత్తా
అత్తా, నీవు పోతానంటే నా
కడుపులో గుబుగుబ లాడు
తున్నది, ఏడుపువస్తున్నది.
నీవు పోవద్దులే అత్తా"
అన్నది.

అత్త ముసిముసి
నవ్వులు నవ్వుకుంటూ
మనస్సులో తన తెలివికి

మెచ్చుకుంటూ "సరేలేవే
మరి నేవుంటే నాకు చాకిరి
చేసేవాళ్ళు ఉండద్దా.
నువ్వు నేను చెప్పిన వస్తల్లా
నాకుచేస్తానంటే ఉంటా"
అన్నది. అప్పుడు కోడలు
మనస్సులో "అమ్మయ్య
బ్రతికాను" అనుకుని
అప్పటినుంచి అత్త చెప్పి
నట్టలా వింటూ ఉన్నది.

తెనాలి రామలింగం

కృష్ణదేవరాయలవారి తల్లికి జబ్బు “కనీసం నాతల్లి ఆఖరి కోరికైనా చేసి మంచాన పడింది. రోగం ఆరోజు తీర్చలేకపోయాను గదా” అని రాయల కా రోజుకి ముదిరిపోతోంది. చివరికి వారు విచారంగా ఆలోచిస్తూ కూచు యిక విచారననే అనుమానం కలిగింది న్నారు. అప్పుడు కొంతమంది పురో రాయలవారి తల్లికి. అప్పుడామెకి హితులు రాయలవారి దగ్గరికివచ్చి మామిడిపండ్లు తినాలని మనసైంది. “ఏలినవారు అంతగా విచారించాల్సిన తనకోరిక రాయలవారికో చెప్పింది. పనిలేదు. కాస్తాల్ని అనుసరించి

కాని అది మామిడిపళ్ళు దొరికే తమరు వేయిమొదలగుతున్నారని బ్రాహ్మ కాలంగాదు. ఎలాగైనా తనతల్లి ఆఖరి ఋరికు ఇంగారు మామిడిపళ్ళు దానం కోర్కె తీర్చాలని రాయలవారు ఐద్రో చెయ్యవచ్చు. దానివల్ల తమ తల్లి తున్న మామిడిపళ్ళు తెమ్మని దేశం గారి మనసులో కోరిక తీరుతుంది. నాలుగుమూలలకూ పంపారు. కాలం ఆత్మకు శాంతి గలుగుతుంది” అని గాని కాలంలో మామిడిపళ్ళు ఎక్కడ సరిహాయిచ్చారు. సరే వాళ్ళ సరిహ దొరుకుతై? వాళ్ళు తిరిగి తిరిగి ఒట్టి ప్రకారం పదోరోజున ఈదానం చెయ్య చేతుల్లో తిరిగి వచ్చారు. వాళ్ళాచ్చేసరికి టానికి అప్పినిద్దంగావుంచమని రాయల రాయలవారితల్లి కాస్తా చనిపోయింది. వారు అస్థానంలో చెప్పారు.

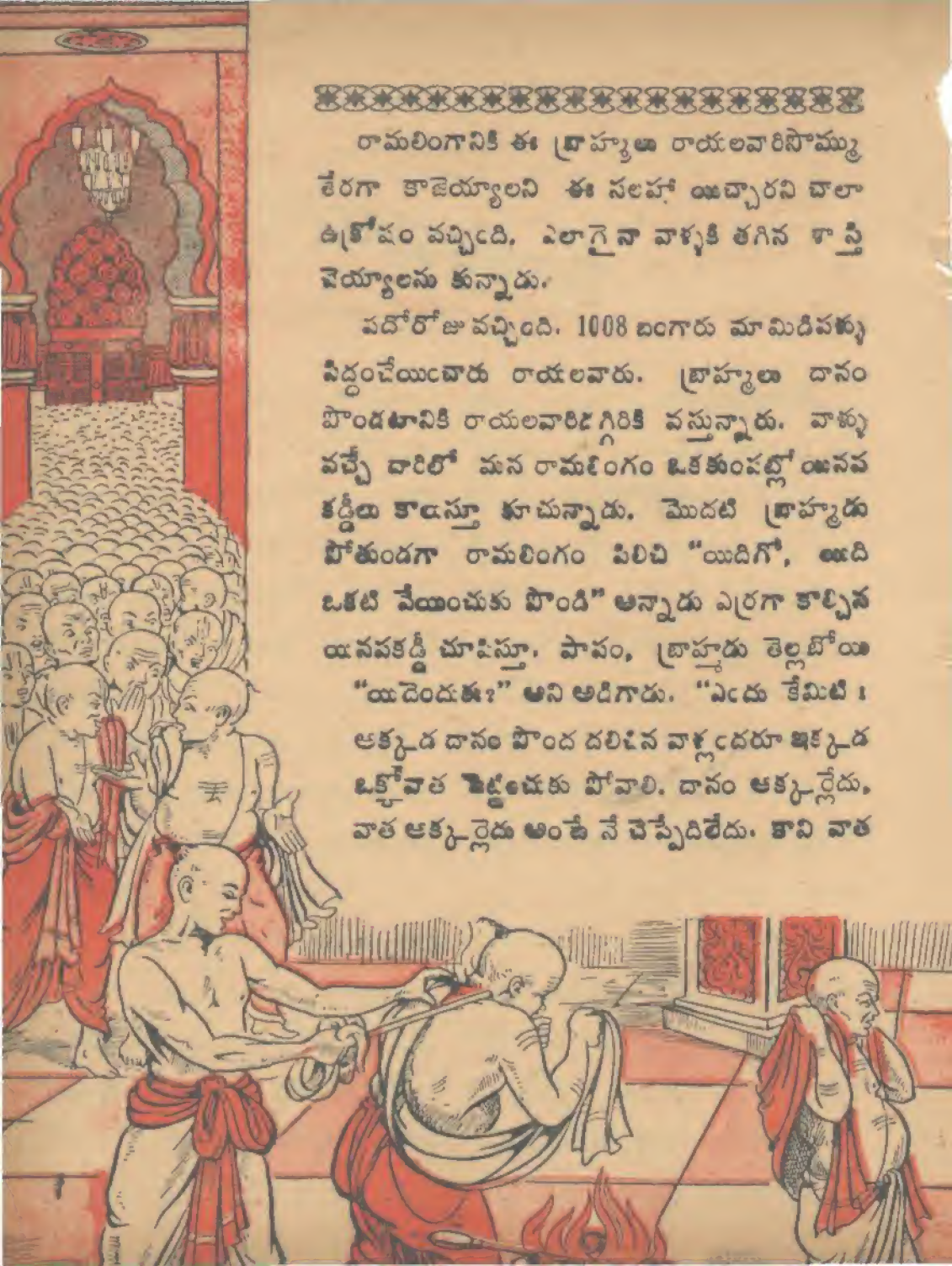
చందమామ

*****

రామలింగానికి ఈ బ్రాహ్మణ రాయలవారిసొమ్ము
తేరగా కాజెయ్యాలని ఈ సలహా యిచ్చారని చాలా
ఉక్రోషం వచ్చింది. ఎలాగైనా వాళ్ళకి తగిన శాస్తి
చెయ్యాలను కున్నాడు.

పదోరోజు వచ్చింది. 1008 బంగారు మామిడిపళ్ళు
సిద్ధంచేయించారు రాయలవారు. బ్రాహ్మణ దానం
పొందటానికి రాయలవారికిగిరికి వస్తున్నారు. వాళ్ళు
వచ్చే చారిలో మన రామలింగం ఒకకుంపట్లో యినవ
కడ్డిలు కాచిస్తూ కూచున్నాడు. మొదటి బ్రాహ్మణుడు
పోతుండగా రామలింగం పిలిచి "యిదిగో, యిది
ఒకటి వేయించుకు పొంది" అన్నాడు ఎర్రగా కాల్చిన
యినపకడ్డి చూపిస్తూ. పాపం, బ్రాహ్మణుడు తెల్లబోయి
"యిదెందు ఈ?" అని అడిగాడు. "ఎందు కేమిటి !
ఆక్కడ దానం పొంద దలిచిన వాళ్లందరూ ఇక్కడ
ఒక్కోవార ఒక్కోచుకు పోవాలి. దానం ఆక్కర్లేదు.
వార ఆక్కర్లేదు అంటే నే చెప్పేదిలేదు. కాని వార

పెట్టించుకు పోతేగాని మీకు మామిడిపండు దానం ఇవ్వరు. తర్వాత మీయిష్టం" అన్నాడు.

ఇది వినేసరికి బ్రాహ్మల కందరికీ చాలా ఆశ్చర్యం వేసింది. చూస్తూ చూస్తూ వాతలు వేయించు కోటానికి వాళ్ళకి మనసొప్పలేదు. కాని బంగారు మామిడివళ్ళ ఆశవల్ల అంతా ఒక్కొక్కరే ఒక్కో వాత వేయించుకుని ఆ వాతలు కనపడకుండా ఉత్త రీయాలు కప్పకుని రాయలవారి దగ్గరికిపోయారు.

వాళ్ళల్లో ఒక దురాశపోతు రామలింగం చెవిలో "నాకు రెండు దయచేయించాలి" అని కోరాడు. "సరే అలాగే కానివ్వు" అంటూ రామలింగం ఆ బ్రాహ్మడికి రెండువాతలు పెట్టి పంపించాడు. అతనూ రాయలవారి దగ్గరికిపోయాడు. అందరితోపాటు రాయల వారు ఈ బ్రాహ్మడికూడా ఒక బంగారు మామిడి పండు యిచ్చారు. పాపం బ్రాహ్మడు, తను రెండు వాతలు వేయించుకున్న సంగతి రాయలవారికి తెలియక

ఒకసందే యిచ్చారనుకుని పై వుత్త
రీయం తీసి రెండువారలూ చూపిస్తూ
రెండువేళ్ళు చూపెట్టాడు.

‘ఈరెండు వారలేమిటి?’ అన్నారు
రాయలవారు.

“చిత్తం, రామలింగంగారి దయ,
నాకోరిక ప్రకారం రెండువారలువేసి
రెండువేళ్ళు దానం తెచ్చుకోమన్నారు.”
అన్నాడు. రాయలవారికి ఒకేసారివప్పు
కోవం రెండూ వచ్చాయి. “ఏదీ పిలు,
ఆ రామలింగాన్ని” అని ధటుర్ని
వంపించారు.

రామలింగం రాయలవారి ఎడటికి
వచ్చి నిలబడ్డాడు. రాయలవారు “వాళ్ళ
కావాలి పెట్టమని ఎవరు చెప్పారు
నీకు” అని అడిగారు.

“ఎవరూ చెప్పలేదు. మాతల్లిగారు
కూడా ఈమధ్యనే చనిపోయింది. ఆమె
జీవితంతో బాధపడుతూ, చనిపోయే
ముందు ‘నాయనా, నాకు వారలన్నా
పెట్టరా ఈబాధ పోతుంది’ అనికోరింది.

సరేగదా నని నేను కడ్డీలుకాల్సి తెచ్చే
లోపలనే ఆమెగారు చనిపోయింది. నా
తల్లి ఈ అఖిర్కోర్కె తీర్చలేకపోయి
నాడుకు నేనెంతో విచారిస్తున్నాను.
ఇంతలో ఏలినవారి తల్లిగారు చని
పోయారు. వారి కుడి కోర్కె తీర్చ
టానికి పురోహితులు శాస్త్ర ప్రకారం
ఆలోచించి గొప్ప సలహా యిచ్చారు.
అదృష్టవశాత్తూ ఆసలహా నాకూ
పువయోగపడుతుంది గదా అని సంతో
షించాను. సందడిలో సందడి, నేను
కూడా వారల దానం యిచ్చుకోటానికి
ఈ ఆరాళం ఉపయోగించుకున్నాను”
అన్నాడు రామలింగం.

రాయలవారికి బ్రాహ్మలు తనను
మోసం చేశారని తెలిసి చాలాకోపం
వచ్చింది. రామలింగం తెలివికి చాలా
సంతోషంకూడా కలిగింది. దానం
పొందిన బ్రాహ్మలందరిచేతా వాళ్ళ
వాళ్ళవేళ్ళు తిరిగి రామలింగానికి బహు
మానంగా యిప్పించారు.

ఒకనాడొక కాకి ఒక పిచ్చికా కలిసి పాయసం వండుకున్నాయి. స్నానం చేసిన పిచ్చికా పిచ్చిక పాయ తన కొలనులో స్నానం చేసింది. కాకి కూడా అందులోనే స్నానం చెయ్యబోతే ఒప్పుకోక, "దుప్పికొమ్ము తెచ్చి నీ కొలను నువ్వే తవ్వకో," అన్నది పిచ్చిక.

కాకి దుప్పిదగ్గరికి వెళ్లి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. పిచ్చిక తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకొంటాను. కాస్తనీ కొమ్ము ఇయ్యవూ?" అని అడిగింది.

"నాకు ఆవుపాలు తెచ్చి పెట్టు, కొమ్మిస్తాను," అన్నది దుప్పి.

కాకి ఆవుదగ్గరికిపోయి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసం

వండుకున్నాము. పిచ్చిక తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకోబానికి దుప్పి కొమ్మిస్తా నన్నది. దుప్పి కివ్వటానికి కానిని పాలియ్యవూ?" అన్నది.

"నాకు ఇంత పచ్చిగడ్డి తెచ్చిపెట్టు, పాలిస్తాను," అన్నది ఆవు.

కాకి పాలానికి వెళ్లి, పిచ్చికా నేనూ పాయసం వండుకున్నాము. పిచ్చిక తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వటానికి దుప్పి కొమ్మిస్తా నన్నది. ఆవు దుప్పికి పాలిస్తానన్నది. అవుకివ్వటానికి కాస్త గడ్డి

ఇవ్వవూ?" అన్నది

"దానికేం భాగ్యం, తల్లీ. పారతెచ్చి తవ్వకో," అన్నది పాలం.

కాకి కమ్మరివాడిదగ్గరికి పోయి, "పిచ్చికా నేనూ పాయసంవండుకున్నాము. పిచ్చిక తన కొలనులో నన్ను స్నానం చెయ్యవద్దన్నది. కొలను తవ్వకోబానికి దుప్పి కొమ్మిస్తా

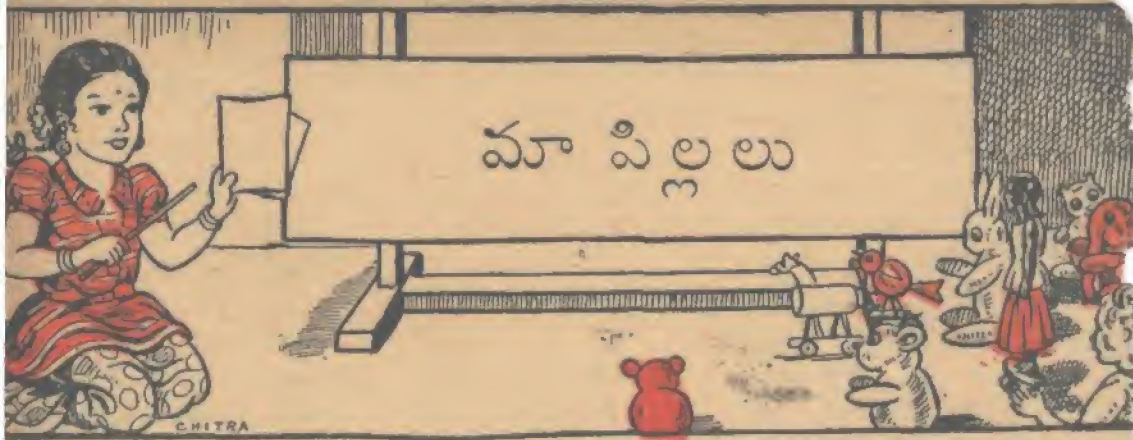

నన్నది. ఆవు దుప్పికి పాలిస్తా నన్నది. పాలం ఆవుకు గడ్డియిస్తా నన్నది. గడ్డి తవ్వకోవటానికి పార యియ్యవూ?" అన్నది.

"పార యిస్తానుగాని కాస్త నా కొలిమి ఉడి పెట్టు," అన్నాడు కమ్మరి. కాకి కొలిమిఉడిబోయి అందులోపడి చచ్చిపోయింది.

పిచ్చిక పాయసమంతా తానే తినేసింది.

CHITRA

గోపాలకృష్ణమ్మ గోవుల్లవెలుగు
మాచిన్నకృష్ణమ్మ మాకళ్లవెలుగు
చక్కచక్కనివాడు, చదువుకుంటాడు
అల్లరిచేస్తాడు, ఆడుకుంటాడు
ఊరెళ్లివస్తేను ఊరికేరాడు
పాపాయి కొక్క అప్పచ్చితేస్తాడు.

శ్రీరామచంద్రుండు శీలివంతుండు
విరాధివీరుడై విలసిల్లినాడు.
మాయంటనున్నాడు బండరాముండు
నిల్లబందరిలోన వీరుడేవాడు.
అమ్మచెప్పినమాట అంతగావినడు
నాన్నచెప్పినమాట ఎన్నడూవినడు.
అమాట ఈమాట అమ్మతోచెప్పి
అటుచూచి ఇటుచూచి అప్పచ్చితెచ్చి,
బొమ్మదగ్గరచేరి పలుమాటలాడి
కాయైన పండైన కాజేసితెచ్చి,
చిడకలో తింటాడు చిల్పిచెండాడి.

చదువనూవ్రాయనూ చాతకాదమ్మ.
బడిలోకిపొమ్మని బ్రతిమాలితేను
రోజురోజుల్లాను రోజుతుంటాడు.
పాపాయిపొడరు పంతమ్ముపట్టి
పూటపూటకుకూడ కోటాలుకొట్టి
మంచిబట్టలుకట్టి మావుతుంటాడు,
మట్టిలోనేఆట మహామంగుపట్టు
తిండికి మెండమ్మ, మెండమ్మపనికి.
నల్లనల్లనివాడు నగుమోమువాడు
నల్లవాడంటేను గొల్లుమంటాడు.
మధురాతి మధురాలు మాటలూపాట
రాంబాబు మాజంట రాజించుచుండు.

సీతామహాదేవి స్త్రీలలోవెలుగు
చిన్నారి చూసిత చిట్టిచూసిత
కనకంపువొమ్మ మా కళ్లలోవెలుగు
సీతమ్మనవ్వితే కితికెల్లవెలుగు
సీతమ్మ యేడిపై చిమ్మచీకట్లు.

కాకిరాజు రామమోహనకర్మ, జబ్బిల్ పూర్

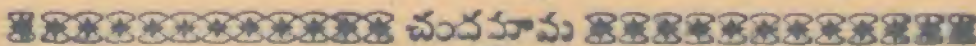

నల్లి పుట్టుక

అనగా అనగా ఒకటిగో ఒక బంగారంలాటి కాపురాలు ఏర్పడ్డా
 బ్రాహ్మడు. పాపం అతను చాల పేద ఆ ముగ్గురి పిల్లలకి సంతృప్తి లేక
 నాడు. అందుకని యాయవారా రెత్తు పోయింది. ఒకసారి క్రావణ శుక్రవారం
 కొనియిల్లు గడుపుకొనేవాడు. దరిద్రుడి వచ్చింది. పేరమ్మయింట్లో అన్ని
 పెళ్లికి వడగళ్ల వాన అన్నట్టుగా అతనికి పనులూ అయిపోయాయి. పేరమ్మ అత్త
 ముగ్గురు కూతుళ్ళు పుట్టారు. పెద్దదాని ముసలిదే అయినా ఆనాడు చీకటితో
 పేరు పేరమ్మ. రెండోదాని పేరు లేది అన్ని పనులు చేసింది. కోడలికి
 అంకమ్మ. మూడోదాని పేరు ముత్యాలమ్మ. ఈ ముగ్గురిని ఆ ముసలి
 తానే తంటిపోసి, వెండ్రుకలు అర్పి చిక్కుదీసి, దున్ని జడవేసింది. వంట
 బ్రాహ్మడు కష్టపడి పెంచి పెద్దవాళ్లను కూడా చేసి కొడుకూ కోడలికి వద్దం
 చేశాడు. ముగ్గురూ చాల అందంగా చింది. ఇంకా ఎన్ని పనులున్నాయో
 ఉండేవాళ్ళు. అందువల్ల వాళ్ల ముగ్గురికి అన్నీ అత్తే చేసింది. ఆ పనులతో
 మంచి సంబంధాలు వచ్చాయి. ముసలి ప్రొద్దుగూకింది. అత్త పేరమ్మ దగ్గ
 బ్రాహ్మడు పెద్దమ్మయిని ఒక కరణా రకువెళ్ళి "అమ్మాయీ, అమ్మాయీ
 నికి, రెండో అమ్మాయినీ ఒక ఆగ్ర కాస్త దేవుడిదర్శనం చేసుకొస్తాను.
 హరికుడికి, మూడో అమ్మాయినీ తిల్లిక పెట్టమ్మా." అని చెప్పిపోయింది.
 ఒక జమీందారుకు యిచ్చి చెరవదల్చు ఈమాటతో పేరమ్మకు ఒళ్ళు
 కొన్నాడు. బగున మందింది. "అన్నింటికీ నేనే

చందమామ

అంకమ్మ పేరమ్మను ఓదాడుస్తూ
అక్కా అక్కా, అలా అంటు
న్నావు నా చెర ఎవరికి చెప్పుకోను!
నీకు అత్తమ్మండ తగలావేమైంది.
నాకు అలాకాదే. కట్టుకొన్న
మొగుడే నాపాలిటి యముడయాడు.
నిన్నగాక మొన నే ఒక బంగారపు
గొలుసుతెచ్చి మెళ్లోవేళాడు. అది
ఎంత బరువు ఉండమన్నావు
అక్కయ్యా! ఏదో సంతోషిస్తా
దని అంత బరువు వేసుకొని

చేయాలి! పోయేముండ తిల్లిక పెట్టి
పోగూడదూ. ఈ వెట్టి చాకిరి ఎవరు
చేస్తారు! మా అమ్మఅయితే యలా
చేసేదా. ఈ కాపురం బుగ్గిగాను.”
అని పేటుకు పేటుకున మెటికలువిరిచి
పోసి పుట్టింటికి బయలుదేరింది.

దారిలోనే అంకమ్మగారికిరుకూదా.
పోతూ పోతూ పేరమ్మ చెల్లెలియింటికి
వెళ్లింది. చెల్లులు అంకమ్మకు తన
కష్టాలన్నీ చెప్పుకొని ఏర్పింది. వచ్చావు.” అన్నది.

మోళాను. ఎంత కసాయిగుండే! అలా
డిరుకున్నాడు కాని, అలాసిపోయిందే
అని కాస్త విసనికర పట్టుకొని
విపిరిన పాపాన పోలేడు. రామరామ
ఏ జన్మనక్షత్రంలో పుట్టాడో జాలి
అనేది ఏ కోళాన లేదుగదా. ఇలాంటి
మొగుడితో కావరం చేసే దెలాగే. ఇక
లాభంలేదు అమ్మదగ్గరకు వెళ్ళుదామా
అనుకొంటున్నాను. ఇంతలో నువ్వు
వచ్చావు.” అన్నది.

చందమామ

ఇక గడియకూడా ఉండగూడ
 దనుకొని యిద్దరు అక్కచెల్లెండ్రు
 కలిసిబయలుదేరారు. దారిలోనే ముత్యాలమ్మ
 ఊరుకూడా ఉంది. పేరమ్మా
 అంకమ్మా యిద్దరూ చెల్లెలి యింటి
 కెళ్లారు. తీరా లోపలికి వెళ్లి చూస్తే
 తలకు వాసెనగట్టుకొని ముత్యాలమ్మ
 ఏడుస్తువుంది. అక్కలిద్దరూ చెల్లెలితో
 గలిసి ఏడ్చి చివరికి కారణం దీగారు.
 వెక్కి వెక్కి ఏడుస్తూనే ముత్యాలమ్మ
 "ఏమికాపురమే దిక్కుమారిన కాపురం.
 నిన్నరాత్రి వెన్నెల్లో ఆయన నేను
 తోటలోకి వెళ్లము. నేను ఆయన
 తొడమీద తలపెట్టుకొని పడుకొన్నాను.
 గారికి పారిజాతం పువ్వులు నాలుగు
 రాళ్ళు రున్వినట్టుగా. వచ్చి నామీద
 వడ్డాయి. ఆయన చూసి చూడనట్టుగా
 ఊరుకున్నాడుకాని "అన్నిపూలు ముఖాన
 వడ్డాయే దెచ్చి తగిలిందా" అనికూడా
 అడిగిన పాపాన పోలేడు. ఇలాంటి
 మొగుడికా కావరంవేసేకన్నా గంగలో నయం. మీ నాన్నవంటినారు ఊలో

దూకితేమంచిది. ఇక్కడ ఒక్క షణం
 కూడా ఉండగూడదు. అవ్యగారింటికి
 వెళ్ళుదామని అనుకొంటూ వున్నాను.
 ఇంతలో మీరు వచ్చారు" అన్నది.

ఇక ఉండగూడదంటే ఉండగూడ
 దనుకొని ముగ్గురు అక్కచెల్లెండ్రు
 బయలుదేరి పుట్టింటికివెళ్ళి అమ్మకు
 తమ కష్టాలు చెప్పుకుని బాపుకన
 ఏడ్చారు. అప్పుడు నాల్గవమ్మ యిలా
 అంది: "నా అల్లుణ్ణి కాస్తరో కాస్తన్న
 నయం. మీ నాన్నవంటినారు ఊలో

చందమామ

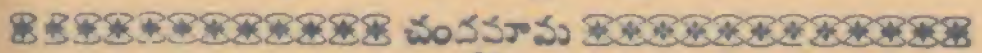

మందేసుకొని ఎలా కూర్చునే ఆయన వచ్చేటప్పటికి మూడోదికూడా అయిపోయింది. మీనాయన మట్టుకు మీనాయన గుడ్లప్పగించి చూచాడేకాని "అయ్యో! అన్ని రొద్దెలు తిన్నావు కామలు కడుపుకొప్పి చచ్చిందా! వండు తెచ్చేదా అన్న పాపానకూడా పోలేను."

శ్రీ కూతుళ్ళు నలుగురు పెద్దగా రోకాలు మొదలెట్టారు. ఈ ఏర్పువిని మహేశ్వరుడికి ఎక్కడలేని కోపంవచ్చి "ఇన్ని భోగలిస్తేనే ఇంకా ఏడుపు దేనికి. మీరు సుఖపడరు. ఇంకో స్త్రీస్తే మీకు సంశ్లషం. ఇలాంటివాళ్ళు నా సృష్టిలోనే ఉండగూడదు. మీరు నల్లులై పుట్టండి," అని శపించాడు.

ఆ శాపవల్లనే మనకు నల్లులు వచ్చాయి. వాటి పూర్వజన్మలో తల్లి కూతుళ్ళు కావటంవల్ల మన నెత్తురు పీల్చినా వాటికి సంకృప్తిలేదు. ఇంకా కుట్టి దాదిస్తూనే వుంటాయి.

తండ్రి కొడుకులు

గత సంచిక తరువాయి

వంటలక్కకి పిల్లవాడి మీద జాలి వేసింది. యిప్పుడా పిల్లవాడు తన యజమాని అయిన సూరయ్యనని అవిడకు తెలియదు. "పాపం, పనివాడు కడుపునొప్పి వంకపెట్టి బడి ఎగకొడితే తండ్రి వాడికి ఫలహారంలేకుండా చెయ్యాలా? వాడి కేదైనా ఒకముక్క పెడదామన్నా పెద్దాయన పెళ్ళికూతురల్లె పైకివెళ్ళి కూచున్నాడు. బయటికిపోడు" అనుకొన్నది.

ఇంతలో వంటలక్కకు ఇంటి బియ్యము, యితర సామానులూ కావాలనేది జ్ఞాపకం వచ్చింది. అందుచేత అవిడ పైకి వెళ్ళి తన యజమానితో, "పొద్దుననగా బియ్యం లేవాలని చెప్పాను. ఇంకా తీసుకు రాలేదు. బియ్యంతోపాటు మిగిలిన వస్తువులన్నీ తెచ్చి వడెయ్యండి. ఇవాళే రేపా తేవలనిపచే," అన్నది.

ఈమాట వినగానే సూరయ్యరూపంలో ఉన్న సత్యం "హ, హ, హ," అని నవ్వాడు. తరవాత నవ్వు ఆపుకుని, "ఓ, ఫణ్ణుగా తెస్తాను," అన్నాడు. ఎంత గంభీరంగా ఉండే సూరయ్య ఇట్లా నవ్వుటమూ, పని

పిల్లవాడల్లె మాట్లాడటమూ వంటలక్కకు వింతగా తోచింది. కాని దాన్నిగురించి అవిడ ఆలోచించలేదు. సత్యం కుర్చీలో నుంచి లేచి తన జేబులో ఉన్న కాళపు చెప్పలతో బీరువా తెరిచి అందులోవున్న నేట్లన్నీ చాలాసేపు ఎంచుకుని, చాలా నేట్లు జేబులో పెట్టుకుని బయటికి బయల్దేరాడు.

తన యజమాని గడపదాటగానే వంటలక్క "సత్యం, సత్యం!" అని పిలిచింది. కాని ఎక్కడా సత్యం అలికిడిలేదు. తండ్రి ఇంటోలేని సమయాల్లో సత్యం ఎక్కడున్నా చుట్టుపక్క ఇళ్లకుకూడా సందడిగా వుండేది. అటువంటిది ఇల్లంతా నిశ్శబ్దంగా వుంది.

"సత్యం, సత్యం," అంటూ వంటలక్క యిల్లంతా వెతికింది. చివరకు సత్యం వాళ్ల నాన్నగారి ఆఫీసుగదిలో ఇల్లముందర పెద్ద కుర్చీలో కూర్చుని ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు.

"ఎన్ని పిలిచినా వంకవేం?" అన్నది వంటలక్క.

***** చందమామ *****

సూరయ్య ఉలికిపడి, తలవెత్తిచూచి, మొహం చిట్టించి "నన్నిట్లా తగులుకున్నా వేం? పోయి నీపని చూసుకో," అన్నాడు.

"నే చెబుతున్నా, ఇది నీ మంచికి రాలేదు. రానురాను నీకు ఈడుమించిన మాటలూ, వేషాలూ పస్తున్నాయి," అంటూ వంటలక్క లోపలికి వెళ్లి, ఒక వళ్ళెంలో గారెలూ అవడలూ తెచ్చి బల్లమీపపెట్టింది.

వాటిని చూడగానే సూరయ్యకు మొదట భయంచేసింది కాని కడుపులో దహించుకుపోతున్నట్టు అనిపించి ఆవురావురు మని వాటిని ఫలహారం చేసేశాడు. సూరయ్య నీరసమంతా పోయింది. కడుపులో నొప్పి రాకపోగా వెంటో ఎంతో ఉత్సాహం వచ్చింది.

తనలోకలిగిన మార్పునుగురించి ఈ క్షణంవరకూ సూరయ్యకు విచారమే కలుగుతూ వచ్చింది. కాని ఇప్పుడు ఇందుపల్లె కొన్ని మేళ్లుకూడా కనిపించ సాగాయి. ఎన్నాళ్లనుంచో బాధిస్తున్న అజీర్తి బాధ విరగడయి పోయింది. కొంతకాలంపాటు

హాయిగా యిష్టంవచ్చినదల్లా తినవచ్చు, శరీరం తేలికయింది కనక చక్కగా ఎగరవచ్చు, గంతులువెయ్యవచ్చు. కొంత కాలంపాటు వ్యవహార చిక్కులుకూడా వెదిలించుకుని తిరగవచ్చు. ఈ విషయాలన్నీ చూసుకుని సూరయ్య కొంతవరకు సంతోషించాడు.

సత్యానికకూడా తన స్వరూపం మారటంగురించి విచారం తగ్గసాగింది. వాడు దర్జాగా నోట్లకట్టలు జేబులోపెట్టుకుని నేరుగా వెచ్చాల అంగడికి వెళ్ళాడు. పావు కారు సుబ్బయ్యతో ఏవిధమైన బేరమూ ఆడలేదు. వంటలక్క చెప్పిన సరుకులన్నీ కూలివాడి నెత్తిన ఎత్తించుకున్నాడు. సుబ్బయ్య చెప్పినంత డబ్బు యిచ్చేశాడు. వస్తూ వస్తూ దారిలో కొన్ని గాజు గోలీలూ, ఒక దసరా కోతిబొమ్మ కొనుక్కున్నాడు.

దారిలో అనేకమంది పెద్దవాళ్లు కనిపించి, "నమస్కారం. పంతులుగానూ," అంటూ వచ్చారు. తనకే నమస్కారం

పెడుతున్నారని సత్యం మొదట గ్రహించ
తేదు. కాని అవిషయం తెలుసుకున్నాక
చాలా సంతోషించాడు. వాళ్లందరి
మోవపుచ్చ గలిగినందుకు సత్యానికి నవ్వు
కూడా వచ్చింది. సత్యాన్ని వలకరించిన
వాళ్లలో కొందరు వాడికి తెలిసినవాళ్లే కాని
కొందరు బొత్తిగా కొత్తవాళ్ళు. వాళ్ళు
తనను నిలబెట్టి మాట్లాడిస్తారేమో నని
సత్యం చాలా భయపడ్డాడు. కాని అదృష్ట
వశాత్తూ ఆహూటకు అటువంటిదేమీ జరగ
కుండానే వెళ్లిపోయింది.

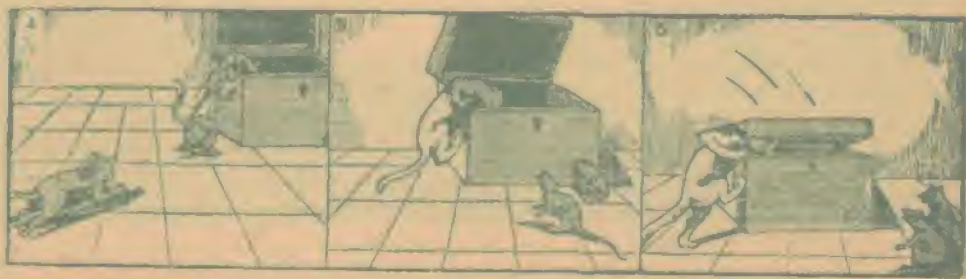
సత్యం ఇంటికి తిరిగివచ్చేసరికి చీకటి
పడింది. దీపాలు పెట్టారు. వాళ్ల ఇంటి
ముందు చీకట్లో నిలబడి ఒక కుర్రవాడు
గట్టిగా ఉలివేస్తున్నాడు. సత్యం ఒళ్ళు
ఒక్కసారి పొంగిపోయింది. ఆ యీలివేసే
వాడు రంగడు. తనుకూడా జవాబుగా
యీలివేయటానికి ప్రయత్నించాడు. కాని
ఎంత ప్రయత్నించినా యీలి రాలేదు.

సత్యానికి భలే కోపంవచ్చింది. కాని చేసేది
లేక, "ఒరే, రంగడా?" అని కేక పెట్టాడు.

రంగడు తన దిక్కుగానే చూశాడు
గాని తనకేసి చూడలేదు. వాడికా మనక
చీకట్లో లావుపాటి శరీరమూ, బట్టతలా,
నెరసినమీసాలూ, కళ్లుటోడూ అవు
పించింది.

"అట్లా చూస్తావేంరా, రంగడా? నేనే"
అన్నాడు సత్యం దగ్గరికివస్తూ.

ఆ వచ్చే పెద్దమనిషి సత్యం తండ్రి అని
తెలియగానే రంగడి పై ప్రాణాలు పైనే
పోయాయి. తనతో స్నేహం చెయ్యవద్దని
సత్యాన్ని ఎన్నేసార్లు ఈయనే కొట్టివున్నాడు
కూడానూ. ఆ కారణంచేతనే ఎప్పుడన్నా
సత్యాన్ని విలివవలసినవస్తే రంగడు ఇంట్లోకి
రాక బయటనుంచి ఒకరకంగా యీలి
వేస్తాడు. ఆ యీలి విని సత్యం రంగట్టి
గుర్తించి బయటికివస్తూ ఉంటాడు. ఇప్పుడా
రహస్యంకూడా మారయ్యగారికి తెలిసి

పోయిందనుకున్నాడు. రంగడు చీకట్లోపడి
దవుకుతాడు.

"ఎందుకురా, పారిపోతావ్? నేనేరా.
వెధవా?" అంటూ సత్యం కేకపెట్టసాగాడు,
కాని రంగడు వినిపించుకోకుండా పారి
పోయినాడు.

"ఏం. పంతులుగారూ? అబ్బాయి
కోసమా కేకవేస్తున్నారు?" అని ఎవరో
వలకరించారు. సత్యం యిక విధిలో
అగక గబగబా యింటో జొరబడ్డాడు.

ఆ రాత్రి సత్యం తన తండ్రిపక్కలో
వదుకున్నాడు.

"ఈ జీవితం చాలా బాగుంది. కావలిసి
నంత డబ్బు. అందరూ గౌరవించేవాళ్ళి.
ఎరగనివాళ్లు పలకరించి వస్తుంటారు మాత్రం
చిక్కు. అదిన్నీ, తన పాతస్నేహితులు
తన్ను చూసి భయపడి పోతున్నారు.

"అయినా ఈ జీవితమే బాగుంది. చిల్ల
వాడుగా ఉండటంకన్న పాపంలేదు. ఈ
ప్రపంచం పెద్దవాళ్ళోదనుకున్నాడు సత్యం.

రాజాధీనం - దైవాధీనం

ఒక రాజ్యంలో ఇద్దరు బ్రాహ్మణుండేవారు. ఇద్దరూ నిరుపేదలు. అందుచేత రాజుగారి దగ్గరికివచ్చి యాచించి సొకూరుండేవారు.

అందులో ఒకడు, "తమరు ప్రభువులు! తమరాజ్యం చల్లగా ఉండాలి. తమకు కల వాళ్లే మాబోటి పేదలకింత పెట్టాలి. అంతా రాజాధీనం!" అనేవాడు.

రెండోవాడు, "తమమీద భగవంతుడి కటాక్షం ఉండాలి. తమచేత భగవంతుడు మారేటివాళ్లకింత ఇప్పించాలి. అంతా దైవాధీనం!" అనేవాడు.

రాజుగారు ఇద్దరికీ తోచినది ఇచ్చేవాడే కాని ఆయనకు మొదటి బ్రాహ్మణిమీద అభిమానం జాస్తిగా ఉండేది. ఆయన మంత్రితో అన్నాడుగదా, "నేను రాజును, నా ప్రజలకు ఏం చేసినా నేను చేయాలి గాని మధ్య భగవంతుడేమిటి? అయినా, దైవాధీనం ఎంతవరకే చూశాం. ఒక గుమ్మడికాయ తెప్పించి దాని తొడిమ తీయించి తోపల దొర్లచేసి అందులో

వజ్రాలూ, వైయ్యార్యాలూ, మకరకాయా, మాణిక్యాలూ పోయించి మళ్ళీ తెలియ రాకుండా తొడిమ అంటించు. జాన్ని రేపు ఉదయం మొదటవచ్చిన బ్రాహ్మణికిద్దాం. పిల్లాహ్మణికిది దక్కుతుందో చూద్దాం!" అన్నాడు.

రాజుగారు చెప్పినట్టే గుమ్మడికాయ తయారు చేయించాడు మంత్రి. తెల్లవారక ముందే "రాజాధీనం" అనే బ్రాహ్మణుడు వచ్చి, "తాము ప్రభువులు. తమరాజ్యం చల్లగా ఉండాలి. తమకుగలదానిలో మాబోటివాళ్లకి ఏదో ఇంత ఇప్పించాలి. అంతా రాజాధీనం!" అన్నాడు. బ్రాహ్మణికి మంత్రి గుమ్మడికాయ ఇచ్చి పంపేశాడు.

"చూశావా? ఇప్పుడేమంటావు?" అన్నాడు రాజు గర్వంగా.

గుమ్మడికాయ పట్టుకునిసొకూ బ్రాహ్మణుడు, "ఇదేమిటి? రాజుగారు ఇన్ని తంతులా లిప్పించక ఈ దిక్కుమాలిన గుమ్మడి కాయ ఇప్పించారు. దీన్ని ఎవరికన్నా

వీరిన అప్పలరాజా, విశాఖపట్నం
పాలసర్తి భానుమతి, బాపట్ల

యిచ్చి వియ్యం వట్టుకుపోదాం. చెడ
బయ్య ఉంది కూడానూ!" అనుకున్నాడు.

కారీలో ఒక వర్తకుడివగ్గర అ గుమ్మడి
కాయ యిచ్చేసి తనకు కావలసిన వియ్యం
వట్టుకుని ఇంటికి చక్క వెళ్ళాడు మొదటి
బ్రాహ్మడు.

తరువాత కాసేపటికి రెండో బ్రాహ్మడు
అదాకినవస్తూ వర్తకుడిదగ్గర గుమ్మడి
కాయచూసి, "అయ్యా, ఈ పూట మా
యింటికి అతిథులొచ్చారు. కూరలేదు. అ
గుమ్మడికాయ ఇవ్వించండి." అన్నాడు.

వర్తకుడు, 'నరే వట్టుకు పొమ్మ'ని
గుమ్మడికాయ యిచ్చాడు.

రెండో బ్రాహ్మడు గుమ్మడికాయ ఇంటికి
వట్టుకెళ్లి పెళ్ళాంచేతికిచ్చి తరిగిపై లోపల

దాని నిండా రత్నాలు!

"ఇదే గదా దైవాధీనమంటే," అను
కున్నాడు బ్రాహ్మడు.

మర్నాడు యథాప్రకారం మొదటి
బ్రాహ్మడు రాజుగారిదగ్గరికి యాచనకు
వెళ్ళాడు. 'ఇన్ని రత్నాలిచ్చినా మళ్ళీ
ముష్టికోచ్చా డేమిటి బ్రాహ్మడు!' అని
రాజుగారికి అశ్చర్యం కలిగింది.

"నిన్న నేనుయిచ్చిన గుమ్మడికాయ
భోంచేకారా?" అన్నాడు రాజు.

"ఓ, మహా రుచికారమైనది. అంత
రాజాధీనం!" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

"అంత మీరే భోంచేకారా? కొంత
ఎవరికైనా యిచ్చారా?" అన్నాడు రాజు.

"అంత మేమే భోంచేకాం, ప్రభూ!

చందమామ

కాయ మీ కంటే వంతుకున్నారా?" అని అడిగాడు.

"వంతుకోటాని తెక్కడిది, మహారాజా! దాన్ని కోసి చూద్దుము. దానినిండా రత్నాలూ, కెంపులూనూ! అంతా దైవాధీనం. తనవంతుడి అనుగ్రహంచేత నా దారిద్ర్యం తీరిపోయింది." అన్నాడు రెండో బ్రాహ్మడు.

తాను మేలుచెయ్యడలిచింది మొదటి బ్రాహ్మడికి. కాని మేలుజుగింది రెండో బ్రాహ్మడికి. అంతా దైవాధీనమే! తన ఆధీనంలో ఏమీలేవని ఋద్ధితెచ్చుకుని రాజు పొగరు తంపేసుకున్నాడు. మాటి మాటికీ "రాజాధీనం" అంటూ తనకు పొగరెక్కించిన మొదటి బ్రాహ్మణి తన దగ్గిరికి ఎన్నడూ రావద్దని తరిమేశాడు.

తమరిచ్చిన ప్రసాదం పైకి పోనిస్తామా! అంతా రాజాధీనం" అన్నాడు బ్రాహ్మడు.

"ఈ అబద్ధం బ్రాహ్మణ్ణి ఏపు చిట్ల గట్టండి!" అన్నాడు రాజు.

బెబ్బ అనగానే దయ్యం వెడిలి బ్రాహ్మడు జరిగినదంతా చెప్పాడు. గుమ్మడికాయ వర్తకుడిదగ్గర బ్రాహ్మడిచ్చినట్లువిని రాజు వర్తకుణ్ణి విలిపించి, "నిన్న ఈ బ్రాహ్మడిచ్చిన గుమ్మడికాయ ఏంచేశావు?" అని అడిగాడు.

"బ్రాహ్మడి సార్లు నాకెందుకు, మహారాజా! అది మరో బ్రాహ్మడికి దానం చేశాను!" అన్నాడు వర్తకుడు.

రాజుగారు రెండో బ్రాహ్మడిని విలిపించి, "నిన్న వర్తకుడిదగ్గర వుచ్చుకున్న గుమ్మడి

అల్లుడికి పెండు

అనగా అనగా ఒక పూళ్ళో గయ్యా? పిచ్చెమ్మ అనే పేరుగలామె వుంది. ఆమెభర్త చనిపోయేప్పుడు యిచ్చిన రెండెకరాల భూమి అమ్మి ఒక్కొక్క నొక్క తైకూతురు పెళ్లి చేసి అత్తవారింటికి పంపింది. తనకల్లా మిగిలింది ఒకచిన్న చిల్లులు పద్ద పెంతు టిల్లు అంతే. తనటానికికూడా గడవడం కష్టంగా వుండదంవల్ల ఒకపూటకు వుంటే యింకోపూట పస్తులుంటూ అవిడ గడువుకొస్తోంది. కాని అవిడ నోరంటే అంతా భయపడేవారు యిరుగు పొరుగు. దీపావళి పండుగ రెండు రోజులుండనగా అల్లుళ్లు అత్తగారిండ్లకు వచ్చారు. పిచ్చెమ్మ పక్కింటి అల్లుడు కూడా వచ్చాడు. అల్లుడొస్తే ఆపూటకు తిండిపెట్టలేని పిచ్చెమ్మ అల్లుణ్ణి రమ్మని ఎలా వ్రాస్తుంది?—దిగులుగా అందరి అల్లుళ్లనిచూస్తూ కూర్చుంది. పిచ్చెమ్మ, కూతురు జాబ్రానింది. అందులో తన భర్త పూళ్ళోలేదనీ, నైపూళ్లకు వెళ్లదనీ, దీపావళి రావడానికి వీలుండదు అనీ

*****

వ్రాసింది. పిచ్చెమ్మకు కొంతవరకు మనసు కుదుటపడింది. ఎవరో అడిగితే, 'అల్లుడు పనిమీద పట్నం వెళ్లాడు. పెద్దపండ్లకొస్తాడు' అని కోసింది.

ఆనాడు దీపావళి పండుగ. పొద్దుట అందరూ దీపావళి పిండిపంటలుచేస్తూ రోపరి ఎవరి పనిమీద వాళ్లున్నారు అన్నియళ్లలో. పాపం పిచ్చెమ్మ ఒక్క తైమాత్రం చెంపన చేయిపెట్టుకుని బయటపంచలో కూర్చుంది. ఆపూటకు పండటానికి నూకలులేవు; పండగచేసే వాళ్లముఖాలు చూడల్సిందే. ఏదో బండి దప్పుడైంది. తొంగిచూసింది-బిందోంచి అల్లుడుదిగుతున్నాడు. పిచ్చెమ్మకు ముచ్చె మటలు పోకాయి - నోట మాటరాలేదు. ఎల్లాగో కాళ్లకు నీళ్ళిస్తూ "పూళ్ళోలేవని అమ్మాయి వ్రాసిందే" అన్నది. అల్లుడు ముఖం కడుక్కుంటూ, "అవును, పై పూళ్లకు పనిగా వెళ్లాను. నేడు రేపు ఈ ఊళ్లో పనిచూచకు వెళతాను యింటికి" అన్నాడు. పిచ్చెమ్మకు ఏమీపాలుపోలేదు. ఆపూట పొయిమీదపిల్లి లేచేసూచనలూ కనుపించలూ, పండగపూట బియ్యం అప్పు ఎవరిస్తారు! ఎవర్నడగడం! యింతకు ముందిచ్చినవారికి తీరిస్తేగా! ఎల్లాగోలాగు ఆపూటకైనా ముండు

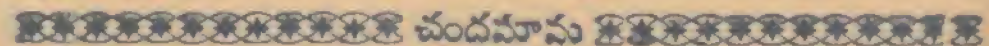

అల్లుడికి భోజనం పెట్టారి. పిచ్చెమ్మకు ఒక వుపాయం తట్టింది. వెంటనే తను చేత్తో వదిలి నేయించి అట్టేపెట్టిన 8 గజాల ఖద్దరు చీర కట్టుకుని పక్కింటివాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లింది. అల్లుడు బయట పంచలో పడుకుని మెంతులు రెక్కబెడుతున్నాడు.

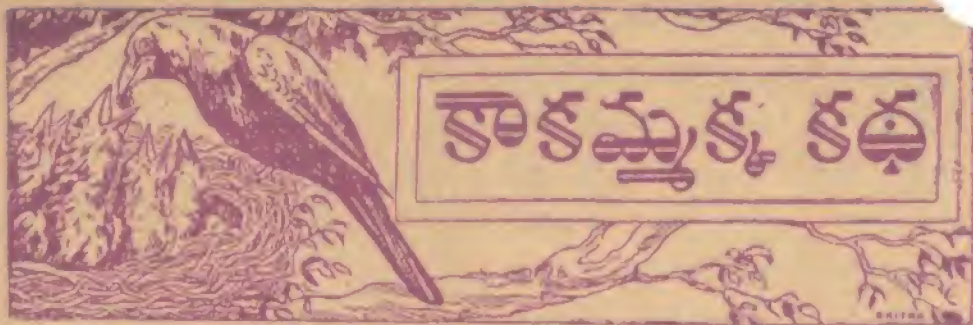
తలుపు తీసుకునిలోపల పని చేసుకుంటున్నవాళ్లు పిచ్చెమ్మ రాగానే యింటామె తలుపు తీసింది. పిచ్చెమ్మ లేని నవ్వు అంతా నవ్వుతూ వాళ్ళింట్లో మూల పెద్దవడ్లరాసివుంచేదాని మీదపోయి కూర్చుంది చిన్నపిల్లలాగా. ఆ యింటావిడ చాపతెచ్చివేసి కూర్చో మంది. “ఫర్వాలేదు; నాకు వడ్లవాసన అంటే యిష్టం-యిక్కడ కూర్చుంటారే. మంచివడ్లు-ఎన్ని వుట్టొచ్చాయి” అంటూ పిచ్చెమ్మ వడ్లమీద “రోల్” లాగు దొడ్లతో కూర్చుంది. యింటావిడ రెండు మాటలుమాట్లాడి ‘ఇప్పుడేస్తా’నంటూ పంటింట్లోకి వెళ్లింది. “నేను ఎళ్ళీ వస్తా”నంటూ ఆవిడ అటుపోగానే పిచ్చెమ్మ చీరకు బాగా అంటుకున్న వడ్లతో యింటికొచ్చి గబగబ లోపలి కెళ్లి, నట్టింట విడిదిలించింది. దాదాపు

ఒక మానెడువడ్లు రాలాయి - బ్రతుకు జీవుడా అనుకుని అవి దంచడం మొదలెట్టింది. యదంతా అల్లుడు చూస్తూనే వున్నాడు. తర్వాత ఆవిడ దొడ్డిలో కాసిన తోటకూరకూడావండి అల్లుడికి మధ్యాన్నం 2 గంటలకు భోజనం పెట్టింది. అల్లుడు భోంజేసి బయట పంచలోకి వచ్చాడు. పక్కింటి ముసలాయన పంచదూరుకు గుమ్మటం కడుతూ “ఏమందీ ఎప్పుడు రావడం! భోజనం అయిందా?” అని అడిగాడు. అల్లుడు క్రేస్తుతూ “ఆ అయిందండీ, వూళ్ళో వాళ్ళ వడ్లవుడ్డాన, మా అత్త చీర వుడ్డాన, ఎల్లాగో లాగు” అన్నాడు. ముసలాయన కర్థంకాక తలవూసి పూరు కున్నాడు.

కాకమ్మక్క, కాకిబావా కాకుల వంశంలో పుట్టారు. అసలు కాకి వంశం ఎట్లా పుట్టిందో మీకు తెలుసా? దాన్ని గురించి ఒక కథ ఉన్నది. అది నిజమవునో కాదో మనకు తెలీదు. కాని ముసలమ్మలు మాత్రం ఈ కథ చెబుతారు.

అనగా అనగా ఒక ఊళ్లో ఇద్దరు పిల్లలుండేవాళ్లుట. అందులో ఒకడు ఆబ్బాయి. రెండవది అమ్మాయి. ఈ పిల్లలకు పసితనంలోకూడా బొత్తిగా భయభక్తులు లేకపోవటంవల్ల నానా అల్లరిచేసి, ఇల్లంతా ఒక కొలిక్కి తెస్తూ, ఊరూనాడూ ఏకంచేస్తూ విద్వంస విధిగా సంచరించేవాళ్లుట. ఏజంతువు కనిపించినా దాన్ని చంపుకుతినటమే, కనవద్ద పిల్లలనందరినీ కొట్టటమే, అందరి ఇళ్లమీదా రాక్షసులటమే, అందిన వస్తువునల్లా ద్వంసం చెయ్య

టమే. ఈవిధంగా ఉండేదిట వాళ్ళ ప్రవర్తన.

ఒక్కో వడేస్తే పీళ్లకేమైనా బుద్ధి వస్తుందేమోనని పెద్దవాళ్లు పీళ్లని బదికి వంపించారు. బదిపంతులుకూడా పీళ్లతో వేగలేక ఇంటికిపోయి, పీళ్లమీదికిపి పెళ్లాంమీద తీచుకునే వాడట.

ఇంకేముందీ? ఊళ్లో ఈ పిల్లలంటే అసహ్యపడని పిల్లలుగాని పెద్దలుగానిలేరు. వాళ్లని అదుపాజ్జిల్లో ఉంచగలవాళ్ళు అంతకుముందేలేరు. వాళ్లదేరాజ్యం. "ఈ పిల్లలకి చావన్నా రాదేం?" అని అందరూ తిట్టుకునే వారు. పీళ్లచస్తేదేవుడికి కొబ్బరికాయలు కొడతామనీ, అభిషేకాలు చేయిస్తామనీ, పండగాలు చేసుకుంటామనీ అందరూ అనుకునేవాళ్ళే.

***** చందమామ *****

పిల్లలిద్దరూ కాళికాదేవి వెనకాల దాక్కున్నారు

ఇట్లా ఉండగా ఒకరోజు ఏం జరిగిందంటే, ఊళ్లో వాళ్లంతా ఊరిదియట ఉన్న కాళికాదేవి గుడికి వెళ్లి నైవేద్యాలు పెట్టి కాళికాదేవిని ప్రార్థించారు. ఈ పిల్లలిద్దరూ దాద తప్పించమని. ఈ సంగతి ముందుగానే తెలిసి పిల్లలిద్దరూ

దేవాలయంలో కాళికాదేవి విగ్రహం చాటున దాక్కున్నారు.

వచ్చినవాళ్లు దేవికి నైవేద్యాలు పెట్టి మొక్కునే సమయంలో ఆ పిల్లలిద్దరూ చేసిందంటే, “మీకోరిక నేను నెరవేరుస్తాను. ఆ పిల్లలిద్దరినీ నాకు వదిలిపెట్టండి.

***** చందమామ *****

మీరుమాత్రం వాళ్లమీద చెయ్యిచేసుకో
కండి. వాళ్లసంగతి నేనేచూస్తాను.”
అని విగ్రహం వెనకనుంచి చెప్పింది.
కాళికాదేవే పరికిందని అందరూ సంతో
షించారు. ఎవరిదారినవారు ఇళ్లకు
వెళ్లారు.

అందరూ వెళ్లిపోయినదాకాఉండి
ఈ పిల్లలుకూడా వెళ్లబోతుండగా
కాళికాదేవి చెరొకర్ని చెరొక రెక్కా
వట్టుకుని నిలవేసి “వొట్టి గడుగ్గాయలై
పోయినారు. మీ అల్లరి మానుతారా,
మానరా?” అని అడిగిందట.

ఆ రాక్షస పిల్లలకి కాళికాదేవి
ఒక రెక్కా, జమా: “నీమొహంచూడు
దిష్టిపడతల్లే ఉండో! నునామాకు చెప్పి
దానివి: ఎన్నడన్నా నీళ్లుపోసుకున్న
పాపాన పోయినావా: నీనోరుచూడు
ఎంత పాడుకంపు కొడుతుండో! అద్ద
మైన వచ్చిమాంసమూతించే ఏమవు
తుంది?” అన్నారు అబ్బాయి.

“పోవే తాగుబోతా: నీ మెళ్లో
వుర్రెలదండచూడు! మాకేమిటో చెప్ప
వచ్చావుగాని!” అన్నది అమ్మాయి.

నీళ్ల అఘాయిత్యంచూసి కాళికా
దేవే నిర్వాంతపోయింది. ఇటువంటి
పిల్లలు మనుషులుగా ఉండదగరని
నిశ్చయించుకుని, ఇంతబొగ్గు గంధం
తీసి వాళ్లిద్దరికీ వొంటనిండా, ఆపాద
మస్తకమూ పట్టింది, చెరొకచేత్తోటి
చెరొకర్ని ఎగరవేసిందట. తక్షణం
వాళ్లిద్దరు కాకులై పోయినాడట. ఆనాటి
నుంచీ వాళ్లవంశంవాళ్లు చెట్లూ పుట్టలూ
వట్టుకు తిరుగుతున్నారుట.

ఈ కథ విజమే అయిఉండవచ్చు.
అందుకనే మనం చెప్పినమాట వినని
వాణ్ణి. “కాకివెధవా!” అంటాం. చదువూ
సంధ్యా లేకుండా తిరిగేవాణ్ణి “కాకి
తిరిగినట్టు తిరుగుతున్నాడు,” అంటాం.

కాకమ్మక్కా, కాకిదావా ఇటువంటి
కాకివంశంలో జన్మించారు.

[లయిపోయింది]

చిక్కు మాట

(కూర్పు: వెంపటి హేమలత, నర్సరావుపేట.)

అబ్బాయిలా, అమ్మాయిలా!

నేను చదు అక్షరాల దేవుణ్ణి.
నేను చలిలోపున్నాగాని, వేడిలోలేను
పులిలోపున్నాగాని, సింహంలోలేను
వెండిలోపున్నాగాని, బంగారంలోలేను
కలువలోపున్నాగాని, తామరలోలేను
పిడుగులోపున్నాగాని, మెరుపులోలేను

నే నెవరో కనుక్కొండి?

(జవాబు 50 వ పేజీ అడుగున చూడండి)

పజిలుకు జవాబు

కో	డి				రో	జా
క	మ్మ	ని		నా	గ	లి
	గు	రు	వా	ర	మ్మ	
		డ్డో		డ		
	సు	గు	ణా	మ్మ	లు	
బా	త్తు	లు		ని	డు	వు
క్రొ	డు				బ	ట్ట

చందమామ

వ్యాసరచన పోటీ

★

సెప్టెంబరు నెల పోటీవ్యాసాలలో
మూడవ బహుమతిపొందిన “మా బాక్సీ”
అనేకథ ఈ సంచికలో వేశాం. దీంతో
సెప్టెంబరు పోటీవ్యాసాలకి బహుమతులు
పూర్తి అయినై.

వచ్చే నెల వ్యాసరచన పోటీకి
“అమ్మమ్మ శాస్త్రాలు” తీసుకుందాం. మీ
అమ్మమ్మలు మీకు ఎన్నో రకరకాల
గమ్మత్తు గమ్మత్తు శాస్త్రాలు చెబుతూ
వుంటారు. చక్కటి శాస్త్రం ఏదైనా,
వ్రాసి పంపండి. అది దెయ్యాల శాస్త్రం
మైనా సరే, దొంగల శాస్త్రమైనా సరే.

పోటీవ్యాసాలు పంపేటప్పుడు ఈ
క్రిందివిషయాలు ముఖ్యంగా గుర్తుంచు
కోండి: వ్యాసం పేడగాని పేజిన్నరగాని
మించకూడదు. వ్యాసంపైన “పోటీ
వ్యాసం” అని స్పష్టంగా వ్రాయాలి.
మీరు పంపేవ్యాసం మా ఆఫీసుకు 10 వ
తేదీలోగా చేరాలి.

—సంచాలకుడు—

అబ్బాయిలూ,
అమ్మాయిలూ!

చూశారా ఈచదరం.
ఇందులో అపు మేత
మెయ్యటానికి దియటా
దేరి, అలా ఆ దియటా
ఆ దియటా తిరుగుతూ
యింటినించి చాలా
దూరం వచ్చేసింది. అది
తిరిగి ఇంటికి పోదా
మంటే పాపం దానికి
చాలి తెలియలేదు. దాన్ని
జాగ్రత్తగా సరిఅయిన
కోవన మట్లా ఇంటికి
చేర్చండి చూడం.

నీ డ బొమ్మ లు

కుక్క

తాబేలు

పంది

49 పేజీలోని చిక్కుమాటకు జవాబు : 'చరివెలుగు'

మో జా కీ

రమ్య, సూక్ష్మ విడు.

మేము అమధ్యనే కుక్క
పిల్లని పెంచుకున్నాం.
చాలా అందమైన బొమ్మ
దానికి. సల్లని చుప్పలు.
అది నా పక్కలోనే పడు
కునేది. నాకూ తమ్ముడికి
దానికోసం పొట్లాట బొచ్చిం
ది. నావెంట తిరుగుతేందని
దాన్ని కొట్టాడు. జాకీ
తమ్ముణ్ణి చూడగానే తోక
ముడిచి మంచంకింద
దూరేది. తనకి యింకో
కుక్కపిల్ల కావాలని ఏడ్చా
డు. కాని ఇంకోటి ఎక్క
ణించి వస్తుంది? నాలుగు
రోజుల తరువాత మా జాకీ
కనిపించటం మానేసింది.
యెంత వెతికినా కనపట్లేదు.
నేను అన్నం తినటంలేదు.
ఒకటే ఏడ్చాను. కాని

తమ్ముడు సంతోషంగానే
ఉన్నాడు. పైగా 'బోలెడు
కుక్కపిల్లలు బొస్తాయి. ఎం
దుకు ఏడుస్తావు?' అన్నా
డు. 'చూశారా వాడి వేదాం
తం, యింత చిన్నప్పడే?'
అని మురిసింది అమ్మ.

కుక్కపిల్లని మరిచి
పోయినాము. రోజూ మా
తమ్ముడు మాత్రం వెంటుతో
నీళ్ళు తీసుకువెళ్లి దొడ్డి
మూల పొస్తున్నాడు. 'ఎన్నా
ళ్ళకి మొలవదేం కా ఆ
మొక్క?' అంటుంది అమ్మ
మ్మ. ఓరోజు నాన్నని
తమ్ముడు అడుగుతున్నాడు
"నాన్నా, కనగగింజలు
ఎన్నాళ్ళకి మొలుస్తాయి?"
అని. "వారంరోజులకి"

అన్నాడు నాన్న. "చిక్కుడు
గింజలో! గుమ్మడిగింజ
జలో!" అని అడిగి, "ఏవి
కలో?" అన్నాడు. "పిచ్చి
కలు మొలవడం ఏమిటా
వెధవా!" అన్నారు నాన్న.
తమ్ముడు కొంచెం యోచించి
చాలా దిగులుగా "కుక్క
పిల్లలూ మొలవ్వా?" అన్నా
డు. నాన్న నవ్వారు.

"మరి కుక్కపిల్లని దొడ్డే
పాతేసి రోజూ నీళ్ళుపాస్తో
వుంటే, కుక్కపిల్లల చెట్టు
మొలవదా, ఏమిటి!"
అన్నాడు రోషంతో. చప్పన
నాకోకటి తట్టింది. పరిగెత్తి
కెళ్లి మా తమ్ముడు నీళ్ళు
పాసేవోట దొడ్డిమూల గరి
టతో తవ్వను. కుక్కపిల్ల
చచ్చి కుళ్ళి వాననవేస్తోంది.

మూడవ బహుమతి పొందిన పోటీ వ్యాసం.

అ దా రము లు

అ డ్డ ము :

1. కొక్కోక్కో కో అని కూయును.
3. గులాబీపువ్వు.
5. దుచియైన.
7. దీనితో రైతు భూమిని దున్నును.
8. ఏడు వారములలో ఒకటి.
9. మంచిగుణములు.
11. నీళ్ళలో ఉండేడి పక్షులు.

12. దీర్ఘము.
14. హాని.
15. దీనిని సాలెవాడు నేయును.

ని లు వు :

1. స్త్రీలు ధరింతురు.
2. పెద్దకాయలు కాచెడిపాడు, (తల క్రిందులు)
3. ఇది వచ్చినయెడల మందు తీసి కొనవలెను.
4. కరుణ.
6. పనిలేనివాడు.
7. కలహములు పెట్టు ఋషి.
9. పుత్రుడు.
10. పాఠశాలలు (తలక్రిందులు).
11. ఋణము.
13. పాము నివసించుచోటు.

సంక్రాంతికి

చందమామ

ప్రత్యేక కథలసంచిక.

సాలుచందా

6-0-0

●
వచ్చే జనవరి చందమామ సంచిక సంక్రాంతి ప్రత్యేక సంచికగా వెలువడుతుంది. మామూలుకు రెట్టింపుపైగా పేజీలుంటాయి. ముగ్గులుంటాయి. పాటలుంటాయి. సమస్యలుంటాయి. చాలా చక్కని కథలుంటాయి. ఎన్నో బొమ్మలుంటాయి. ఇంత అందమైన సంచిక మళ్ళీ ఎప్పుడు మీ చేతికివస్తుందో? అందుచేత ఇప్పుడే మీ సొంత కాపీకోసం జాగ్రత్తపడండి. అశ్రద్ధచేస్తే తరవాత విచారిస్తారు.

●
వెల
1-4-0

ఆఫీసు :

37, ఆచారప్పన్ వీధి

మద్రాసు 1

ఆంధ్రజ్యోతి

ప్రఖ్యాత మాసపత్రిక

ఆరంభమండి ఆంధ్రులకు నిస్వార్థమైన
సేవచేసి విజ్ఞాన వివేదాలను వెదజల్లటంలో
సాటిలేని పత్రికగా ఖ్యాతి గన్నది.

స్వతంత్ర భారతంలోకూడా ఈ ఖ్యాతి
నిలబెట్టుకొనడానికి "ఆంధ్రజ్యోతి"
శక్తివంచనలేకుండా పోటు పడగలదు.

సంవత్సర శంకరా 5-8-0

విడి ప్రతి 0-6-0

ఆంధ్రజ్యోతి కార్యాలయం

37, ఆచారప్పన్ ఏధి, మద్రాసు 1

37, అచార్యుని ఫీలి, మద్రాసు 1.

శ్రీమత :

మే 0-6-0

మీ కృపక మా విజ్ఞప్తిని అభంగించి.
“సంపాదించి”, మొదటి సంపుటి వెలువడింది.
జోడబడిన సంపుటిగా విప్లవ చరిత్ర
జాబితా పరిశీలన చేయండి. నేటి ప్రపంచం
గలగలగా “సంపాదించి” పరిశీలన చేయండి. తెలుగులో
వార్తలను సరి అయిన దృష్టిలో అవగాహన చేసుకో
వ్యవహారాలను అవగాహన చేసుకోవడానికి
ప్రపంచ వ్యవహారాల, దేశీయ ప్రాంతీయ

రాజకీయ మాసపత్రిక.

వెలువడింది

လူမၤလူ - မွဲယုဒိယ - ကုမ္ပဏီ

22500

சென்னைப் பேரவையின் உத்தரவு.

[1913 ခု၊ ဇူလိုင်လ]

1. கருவியைத் தூய்மை

၁၄၆၆ ခုနှစ် ဇွန်လ ၁၀ ရက်၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ နံနက် ၈ နာရီ၊

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ १ ॥

• ၂၀၁၄-၂၀၁၅ ခုနှစ် အတွက် အစီအစဉ်

၁၈၈၈ ခု၊ ဇူလိုင်လ ၁၀ ရက်၊ နံနက် ၈ နာရီ၊
 နေပြည်တော်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော်

စံနမူနာအရေအတွက် ၁၀၀-၂၀၀

[illegible]

အမည်အားဖြင့် အမျိုးမျိုး ဖွဲ့စည်းထားသော ပုဂံအားဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော

महाराष्ट्र राज्य सरकार

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹೆಚ್. ಶರ್ಮ : ಮಹೋದಯ :

ସୁଦୃଢ଼ ପଂକ୍ତି

55 5m. 0.5.

★ 25 24 8.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

செ.பி.சி. என். ஸ்டீவ்ஸ்

[illegible]

Chandamama Dec. '47

Photo by — Moorthy Vasan

పులి వేషం!

